

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Materiał opracowany na zlecenie Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach schematu II „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Zielony Ład w rolnictwie

27 października 2021 r.

Przedstawione informacje zostały w oparciu o Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (stan na lipiec 2021), Materiały Informacyjne dotyczące zasady wzajemnej zgodności (stan na luty 2021) oraz inne dostępne materiały źródłowe oraz informacje branżowe.

Ostateczny kształt przepisów, wymogów i regulacji w ramach tzw. Zielonego Ładu będą różnić się od zaprezentowanych informacji, ze względu na prowadzone konsultacje i prace nad projektem

Informacje zawarte w prezentacji mają na celu przygotowanie rolników do nowych wyzwań i szans w ramach Zielonego Ładu

Zielony Ład (Green Deal) w rolnictwie

Strategia na rzecz Bioróżnorodności

Strategia Od Pola do Stołu (Farm to Fork)

Neutralność klimatyczna

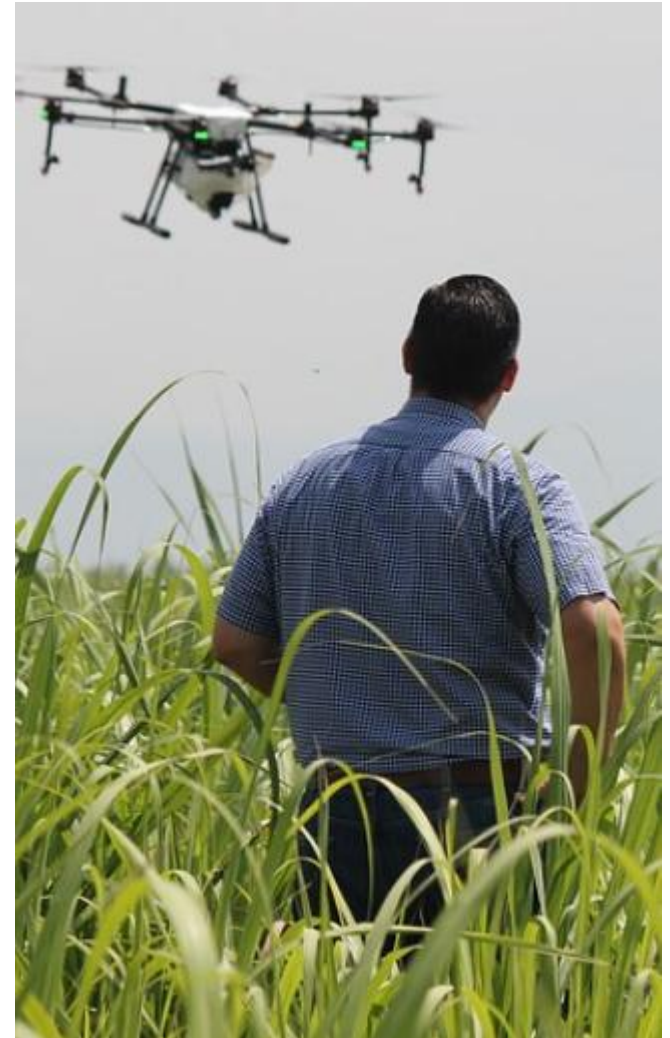
Cel UE: Ochrona bioróżnorodności - zobowiązania do 2030 r.

- Prawnie chronić co najmniej 30% powierzchni lądowej UE i 30% obszaru morskiego UE
- Ściśle chronić co najmniej jedną trzecią obszarów chronionych UE, w tym wszystkie pozostałe lasy pierwotne w UE
- Skutecznie zarządzać wszystkimi obszarami chronionymi, określając jasne cele i środki ochrony oraz odpowiednio je monitorując.

Cele UE: Ochrona bioróżnorodności -przywrócenie przyrody gruntom rolnym

- Zwiększenie różnorodności biologicznej poprzez zrównoważone praktyki:
 - Rolnictwo precyzyjne
 - Rolnictwo ekologiczne
 - Agroekologia
 - Agroleśnictwo
 - Trwałe Użytki Zielone o niskiej intensywności
 - Surowsze normy dobrostanu zwierząt

Cel UE: Ochrona bioróżnorodności -przywrócenie przyrody gruntom rolnym

- Odwrócenie spadku populacji ptaków i owadów na użytkach rolnych
 - Ograniczenie o 50% potrzeby i ilości używanych ŚOR
 - Ograniczenie o 50% stosowania bardziej niebezpiecznych pestycydów
 - Elementy krajobrazu rolniczego na powierzchni min. 10%
 - miedze
 - ugory
 - drzewa
 - oczka wodne, itp.

Cel UE: Ochrona bioróżnorodności -przywrócenie przyrody gruntom rolnym

- Rozwój agroekologii, gospodarstw ekologicznych, metod ekologicznej produkcji
 - Zwiększenie żyzności gleby
 - Tworzenie miejsc pracy
 - 25% gruntów UE na cele Ekologiczne

Cel UE: Ochrona bioróżnorodności -odbudowa ekosystemów glebowych

- Zwiększenie ochrony gleby
- Zmniejszenie erozji gleby
- Zwiększenie ilości materii organicznej
- Zrównoważone praktyki gospodarowania glebą

Cel UE: Sprawiedliwy, zdrowy, przyjazny dla środowiska system żywnościowy strategia (od pola do stołu)

- Zmniejszenie zależności od pestycydów i środków drobnoustrojowych
- Ograniczenie nadmiernego nawożenia
- Wzmocnienie rolnictwa ekologicznego
- Poprawienie dobrostanu zwierząt
- Odwrócenie spadku bioróżnorodności

2030

Cele zrównoważonej produkcji żywności

Redukcja o 50% całkowitego użycia i potrzeby użycia chemicznych pestycydów

Redukcja o 50% strat w nawożeniu, zmniejszenie nawożenia o 20%, zwiększenie żyzności gleby

20%

Redukcja o 50% sprzedaży środków przeciw drobnoustrojowym w gospodarstwach hodowlanych

Osiągnięcie min. 25% powierzchni rolnej UE pod produkcją ekologiczną

Cel UE: Neutralność klimatyczna

- Europa neutralna dla klimatu w 2050 r.
- Redukcja emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r.
- Ograniczenie emisji we wszystkich sektorach, także w rolnictwie

Komisja
Europejska

Neutralność KLIMATYCZNA do **2050 r.**

STRATEGICZNA DŁUGOTERMINOWA WIZJA
ZAMOŻNEJ, NOWOCZESNEJ, KONKURENCYJNEJ
I NEUTRALNEJ DLA KLIMATU GOSPODARKI UE

Dotychczasowe programy wieloletnie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej- Polska

2004 – 2006 Okres przejściowy

2007 – 2013 Programy rolnośrodowiskowe

2014 – 2020 Zazielenienie

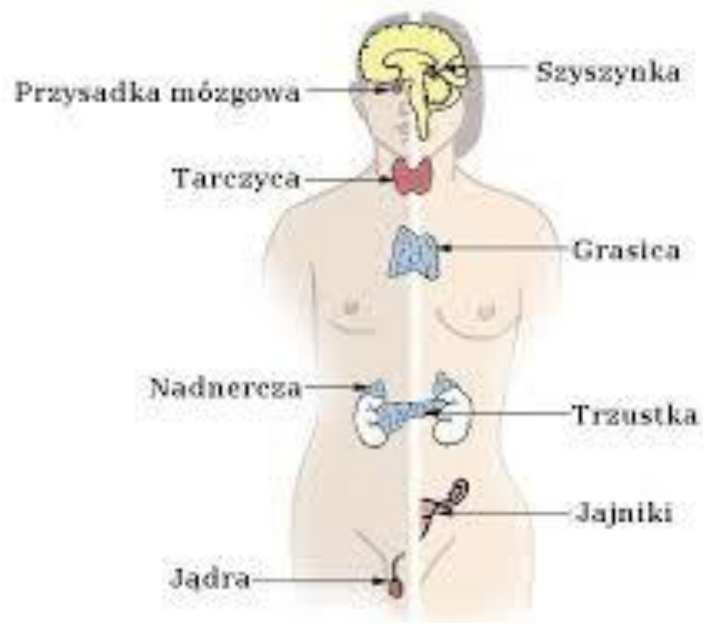
2021 – 2027 Nowy Zielony Ład
??

**Redukcja o 50% całkowitego
użycia i potrzeby użycia
chemicznych pestycydów**

Pestycydy a zdrowie człowieka

- 300 tyś. zgonów rocznie z powodu zatrucia pestycydami.
- Zaburzenia u ludzi i zwierząt
- Jedna z przyczyn:
 - Parkinsona
 - Alzheimer
 - Zaburzenia układu oddechowego
 - Rozrodczego
 - Nowotworów
- Modulacja ekspresji DNA, RNA

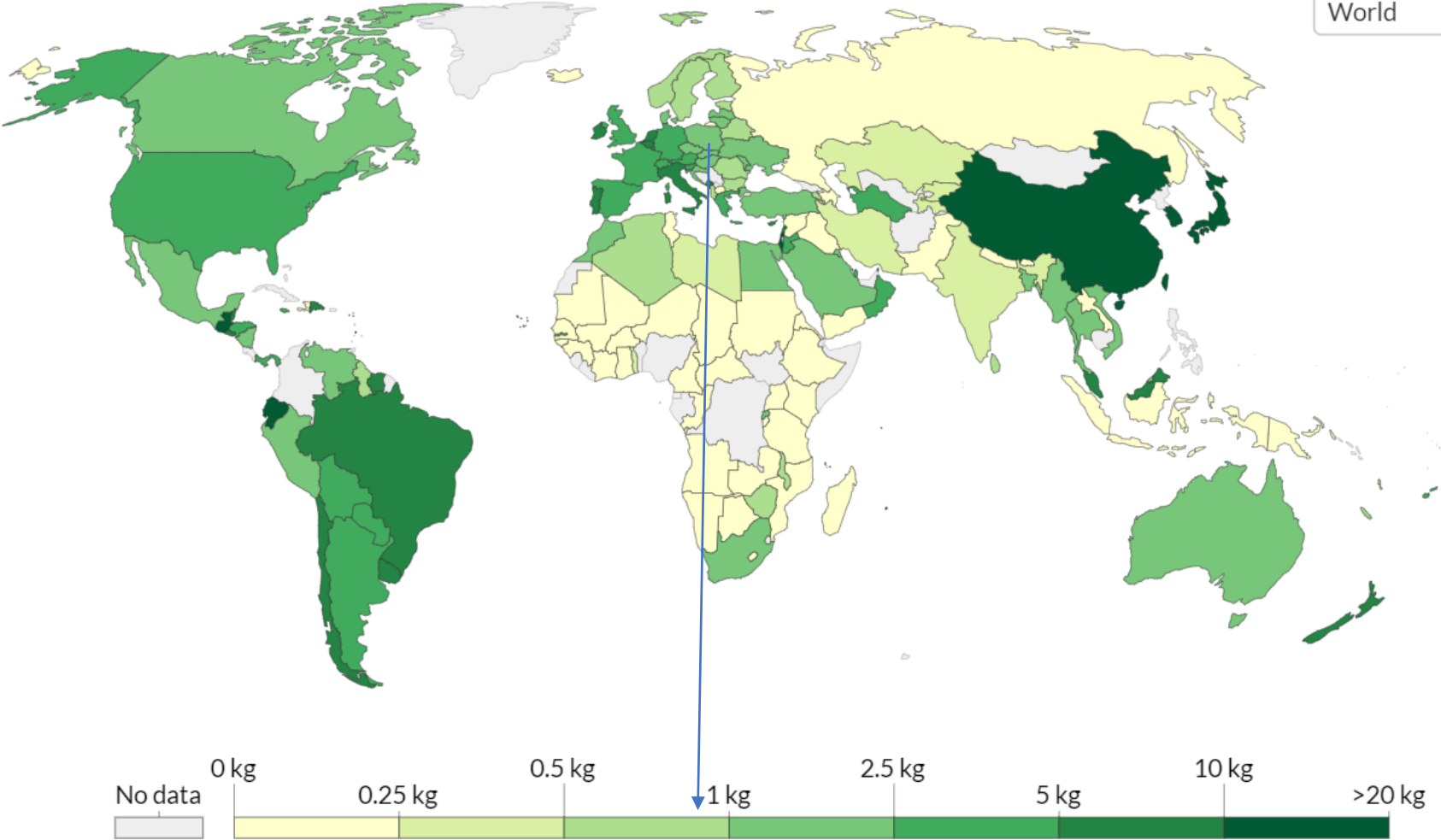
Globalne zużycie pestycydów na 1 ha użytków rolnych

Pesticide use per hectare of cropland, 2017

Average pesticide application per unit of cropland, measured in kilograms per hectare.

World

Source: UN Food and Agricultural Organization (FAO)

Pestycydy – EU – dwa cele

- Cel 1 - 50% redukcja stosowania i ryzyka związanego z pestycydami chemicznymi
- Cel 2- 50% redukcja stosowania bardziej niebezpiecznych pestycydów.
- Publikacja co roku raportów na szczeblu Unii Europejskiej

Pestycydy – Osiągnięcie celu 1

- **ilości substancji czynnych zawartych w pestycydach, które są wprowadzane do obrotu (sprzedawane), a zatem stosowane w każdym Państwie Członkowskim, oraz**
- **właściwości zagrożenia tych substancji czynnych**
- Punktem odniesienia dla celów pestycydowych Od pola do stołu będzie średnia z lat 2015, 2016 i 2017, ponieważ były to trzy ostatnie lata w momencie ogłoszenia Farm to Fork w maju 2020 r.

Pestycydy – Osiągnięcie celu 2

- Dane dotyczących sprzedaży bardziej niebezpiecznych pestycydów, głównie tak zwanych "substancji kandydujących do zastąpienia", ponownie z wykorzystaniem trzyletniego poziomu bazowego średniej z lat 2015, 2016 i 2017.
- W kontekście strategii "od pola do stołu" i strategii ochrony różnorodności biologicznej bardziej niebezpieczne pestycydy to środki ochrony roślin zawierające substancje czynne, które spełniają określone kryteria lub są określone jako substancje kandydujące do zastąpienia

Pestycydy – mierzenie postępów – postęp historyczny

- **2011-2014:** Postępy przed strategiami "od pola do stołu" i strategiami na rzecz różnorodności biologicznej
- **2015, 2016 i 2017:** Poziom bazy dla strategii "od pola do stołu" i strategii na rzecz różnorodności biologicznej
- **2018 -2028:** Postępy w ramach strategii "od pola do stołu" i strategii na rzecz różnorodności biologicznej

Wskaźniki HRI 1, 2 – Zharmonizowane wskaźniki ryzyka

- Uwzględniona ilość stosowanych substancji czynnych wprowadzonych do obrotu
- Właściwości zagrożenia tych substancji czynnych
- Ryzyko związane z zezwoleniami na pestycydy w sytuacjach nadzwyczajnych

Przybliżona liczba zarejestrowanych ŚOR w Polsce

- Fungicydy 771
- Herbicydy 1023
- Insektycydy 321
- Moluskocydy 41
- Regulatory wzrostu 146
- Zaprawy nasienne 107

- Razem **2410**

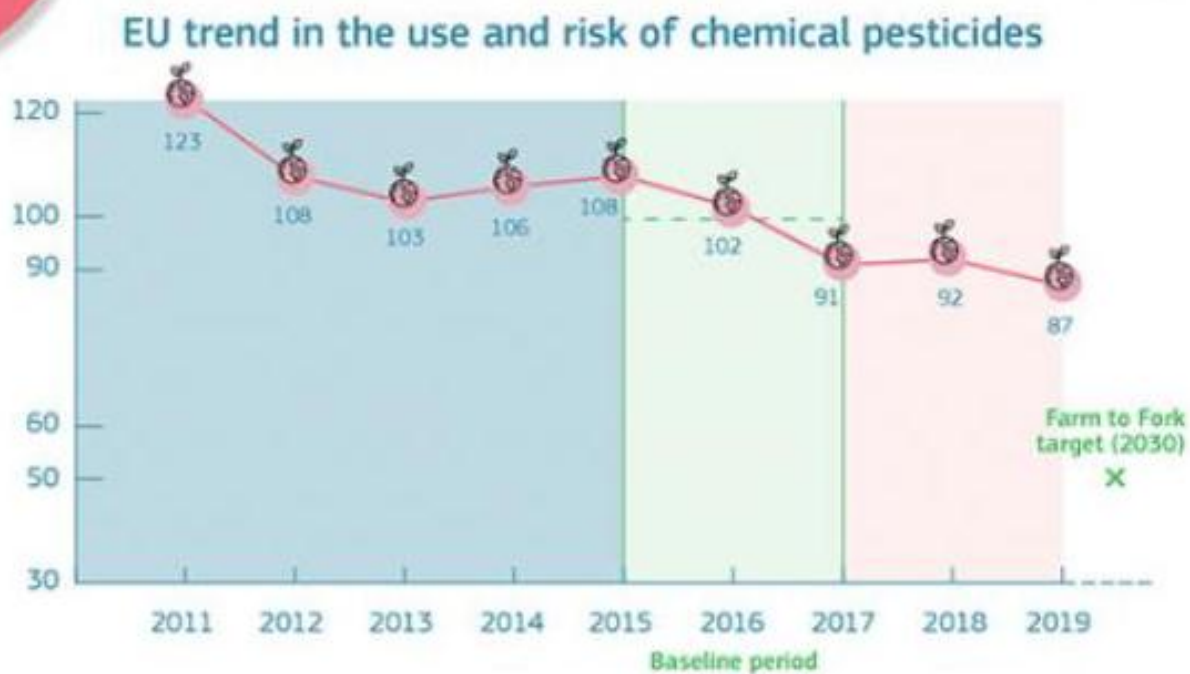
- Fungicydy 99
- Herbicydy 56
- Insektycydy 58
- Moluskocydy
- Regulatory wzrostu 24
- Zaprawy nasienne

- Razem **237**

Przyczyny wycofywania substancji czynnych

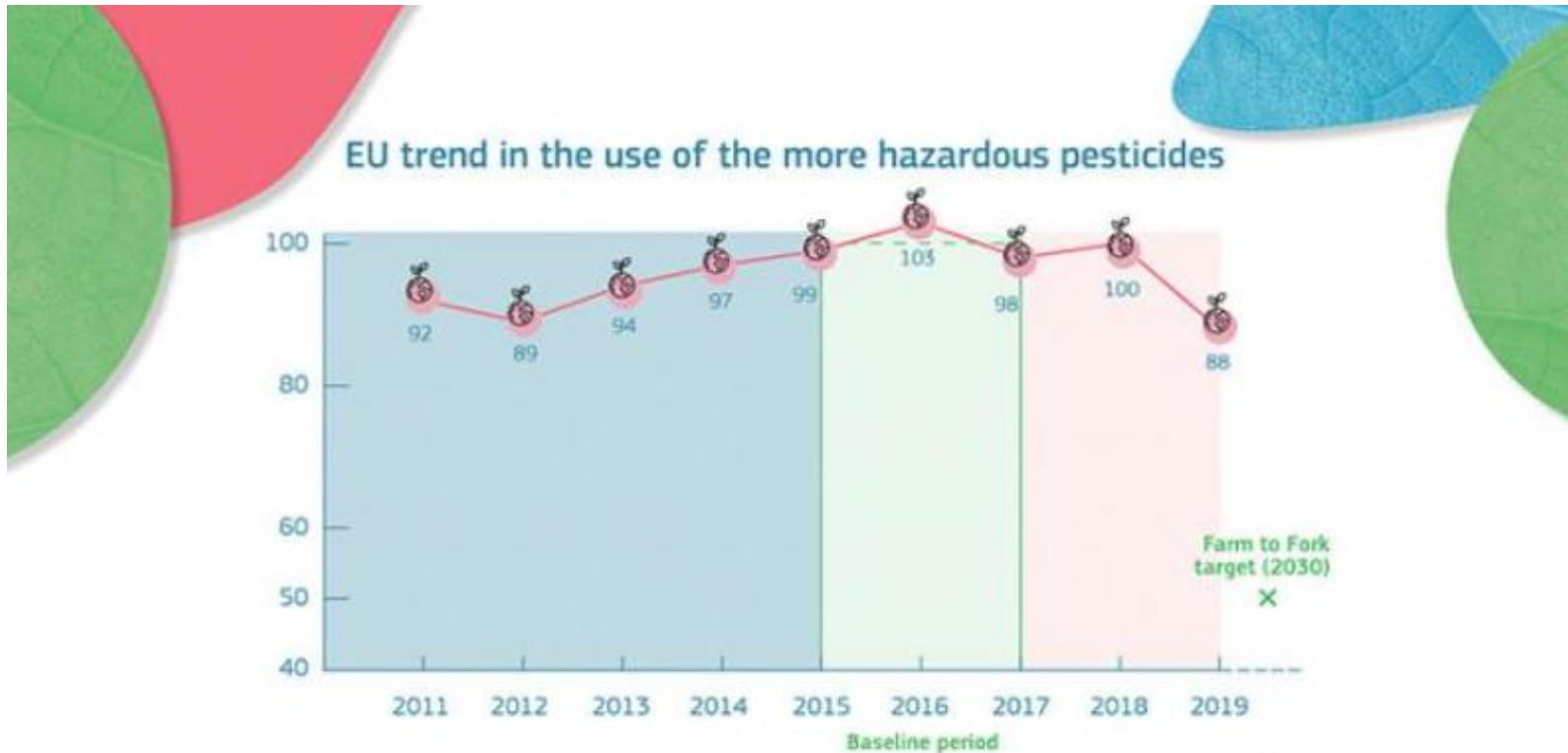
ŚOR	Gospodarka hormonalna ssaków	Środowisko	Zapylacze
Insektycydy	8	3	4
Fungicydy	28	3	-
Herbicydy	19	8	-
Regulatory wzrostu	1	-	-
Inne	1	-	-

Trend w zużyciu pestycydów w UE

#EUFarm2Fork #EUGreenDeal

Stosowanie najbardziej niebezpiecznych pestycydów

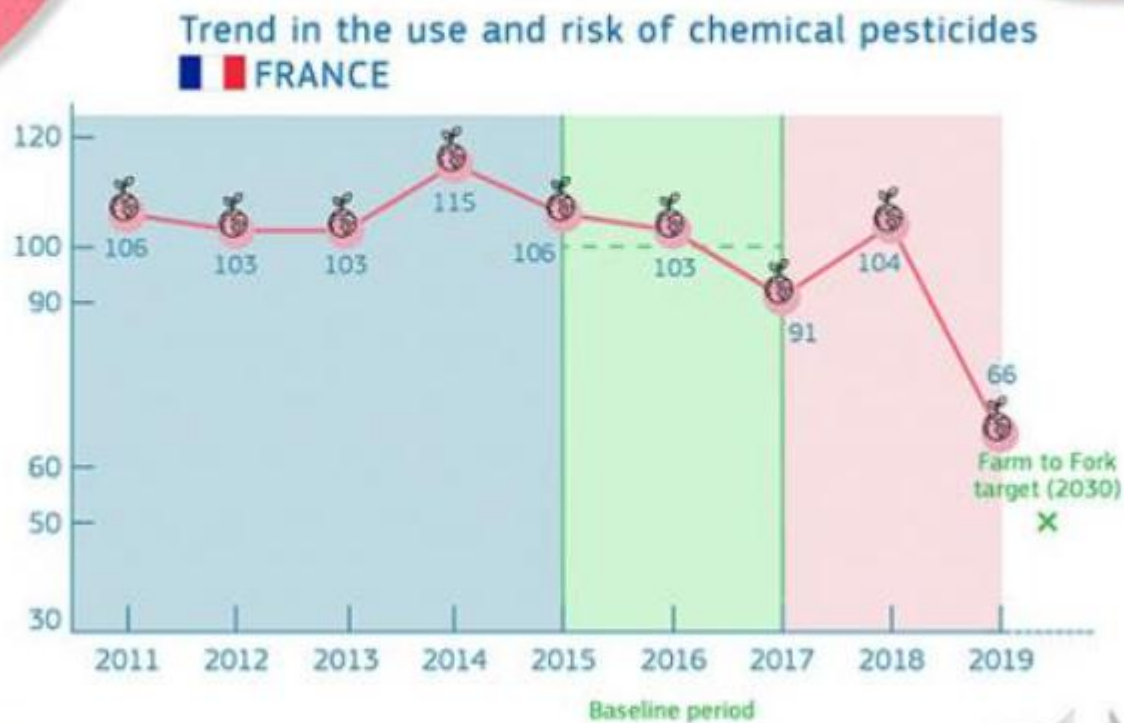

#EUFarm2Fork #EUGreenDeal

Tendencje w krajach

Francja

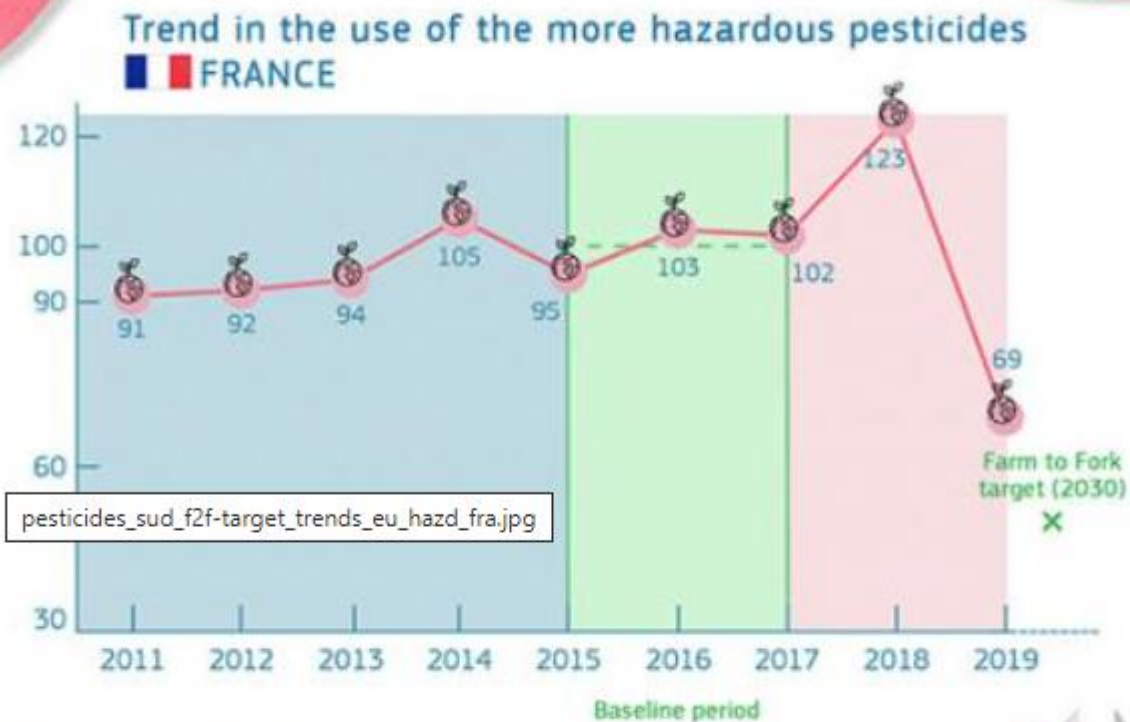

#EUFarm2Fork

#EUGreenDeal

Tendencje w krajach

Francja

#EUFarm2Fork #EUGreenDeal

Wycofywanie środków ochrony roślin

Flutriafol (fungicyd)

np.

Askalon 125 S.C.

Favosar 125 S.C.

Impact 125 S.C.

Sprzedaż i dystrybucja do max. 30 kwietnia 2022 r.

Stosowanie, przechowywanie do max. 31 grudnia 2022 r.

Wycofywanie środków ochrony roślin

Prochloraz (fungicyd)

np. Prochloraz 450 EC

Sprzedaż i dystrybucja do
max. 1 października 2022 r.

Stosowanie, przechowywanie
do max. 1 październik 2023 r.

Wycofywanie środków ochrony roślin

Famoksadon(fungicyd)

np. Tanos 50 WG

Sprzedaż i dystrybucja
do max. 16 czerwca
2022 r.

Stosowanie,
przechowywanie do
max. 16 września 2022 r.

Wycofywanie środków ochrony roślin

Alfa-cypermetryna (insektycyd)

np. Alfacypermetryna
10EC

Sprzedaż i dystrybucja do max.
7 czerwca 2022

Stosowanie, przechowywanie
do max. 7 grudnia 2022 r.

Wycofywanie środków ochrony roślin

Imidachlopryd
(Akaracyd/Insektycyd)

Zeta-cypermetyryna (Insektycyd/
Perytroid)

Sprzedaż i dystrybucja do max. 31
lipca 2021

Stosowanie, przechowywanie do
max. 31 lipca 2022

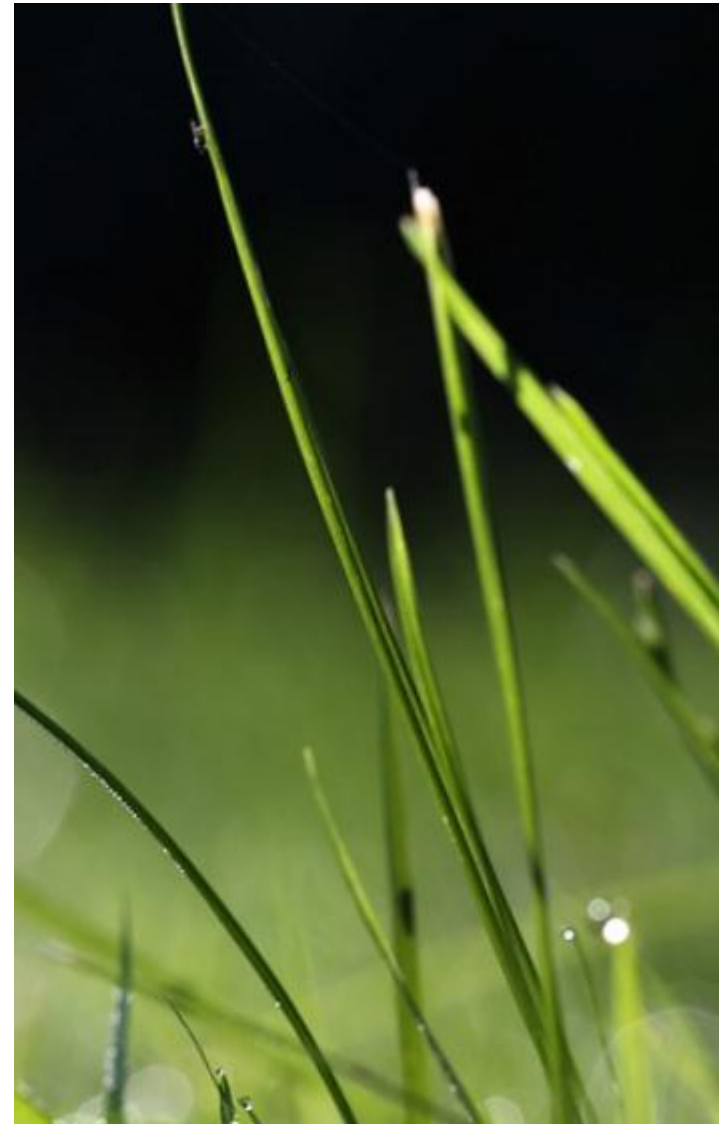
Wycofywanie środków ochrony roślin

Haloksyfop-P

(herbicyd, jednoliścienne, jedno i wieloletnie chwasty)

Sprzedaż i dystrybucja do max.
28 luty 2021

Stosowanie, przechowywanie do
max. 28 sierpnia 2022

Wycofywanie środków ochrony roślin

Pencykuron

Fungicyd - (zaprawianie bulw ziemniaka)

Sprzedaż i dystrybucja do max. 31 maja 2021r.

Stosowanie, przechowywanie do max. 30 listopada 2022 r.

Wycofywanie środków ochrony roślin

Menkozeb

Fungicyd

Sprzedaż i dystrybucja do
max. 4 lipca 2021 r.

Stosowanie,
przechowywanie do max.
4 stycznia 2022 r.

Wycofywanie środków ochrony roślin

Epoksykonazol

Fungicyd

Sprzedaż i dystrybucja do
max. 1 marca 2021 r.

Stosowanie,
przechowywanie do max.
1 marca 2022 r.

**Zwiększenie znaczenia
niechemicznych sposobów
ograniczania chorób szkodników i
chwastów**

Integrowana Ochrona Roślin!

+

Nowe substancje czynne

Właściwe stanowisko i płodozmian

Uprawa i przygotowanie gleby

Zbilansowane nawożenie

Regulacja pH

Hodowla i dobór odmian

Zapobieganie odporności

Stosowanie metod biologicznych

**Redukcja sprzedaży
o 50% środków
przeciwdrobnoustrojowych
w
gospodarstwach hodowlanych**

Stosowanie antybiotyków - ograniczenia

28 stycznia 2022 r. wchodzi w życie Rozporządzenie UE 2019/61 w sprawie stosowania leków weterynaryjnych.

Zabraniają one wszelkiego rutynowego stosowania antybiotyków w produkcji zwierzęcej

Wchodzące ograniczenia - antybiotyki

Przeciwdrobnoustrojowe produkty lecznicze nie mogą być stosowane rutynowo ani w celu zrekompensowania złej higieny, nieodpowiednich warunków hodowli zwierząt, braku opieki lub złego zarządzania gospodarstwem.

Wchodzące ograniczenia - antybiotyki

Przeciwdrobnoustrojowe produkty lecznicze **nie mogą być stosowane w profilaktyce, chyba, że w wyjątkowych przypadkach do podawania pojedynczemu zwierzęciu lub ograniczonej liczbie zwierząt, gdy ryzyko zakażenia lub choroby zakaźnej jest bardzo wysokie, a jej konsekwencje mogą być poważne**

Wchodzące ograniczenia - antybiotyki

Przeciwdrobnoustrojowe produkty lecznicze stosuje się w metafilaktyce (ochronie zdrowia całego stada, gdy chore jest tylko jedno lub kilka zwierząt) tylko wtedy, gdy ryzyko rozprzestrzenienia się zakażenia lub choroby zakaźnej w grupie zwierząt jest wysokie i gdy nie są dostępne inne, odpowiednie alternatywy.

Trend w sprzedaży antybiotyków we wybranych krajach

Table 8. Annual sales of veterinary antimicrobial agents for food-producing species, in mg/PCU, by country¹, from 2010 to 2017

Country	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Trends 2010-2017
Austria	62.9	54.5	54.9	57.2	56.3	50.7	46.1	46.8	
Czechia ³	94.3	83.0	79.8	82.2	79.5	68.1	61.2	63.6	
Denmark	47.5	42.6	44.1	44.9	44.2	42.2	40.8	39.4	
France	136.0	116.5	102.7	95.0	107.0	70.2	71.9	68.6	
Germany		211.5	204.8	179.7	149.3	97.9	89.2	89.0	
Poland		127.3	135.2	151.5	140.8	138.9	129.4	165.2	

Płatności w ramach zielonego Ładu

Warunkowość

Dotychczasowa zasada wzajemnej zgodności (cross-compliance) oraz praktyki zazielenienia zostają zastąpione tzw. systemem warunkowości.

- Warunkowość składa się z:
- wymogów podstawowych w zakresie zarządzania (wymogi SMR);
- norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (normy DKR (ang. GAEC) odnoszące się do następujących obszarów:
 - a) klimat i środowisko;
 - b) zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin;
 - c) dobrostan zwierząt.

Warunkowość

Do przestrzegania systemu warunkowości będą zobowiązani beneficjenci ubiegający się o płatności bezpośrednie, (...) oraz o wsparcie w ramach II filara, (...) takich jak ONW czy płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne

Warunkowość - Wymogi SMR

- Wynikają z obowiązujących przepisów krajowych wdrażających przepisy UE:
 - Dyrektywa ptasia
 - Siedliskowa
 - Ramowa dyrektywa wodna
 - Dyrektywa azotanowa
 - Dyrektywa ds. bezpieczeństwa żywności
 - Dyrektywa ds. minimalnych norm ochrony świń i cieląt
 - Dyrektywa ds. ochrony zwierząt gospodarskich

Normy SMR:

SMR 1 – Dyrektywa azotanowa

Nawozy naturalne płynne i azotowe mineralne stosuje się na:

gruntach ornych w terminie

od 1 marca do 20 października,

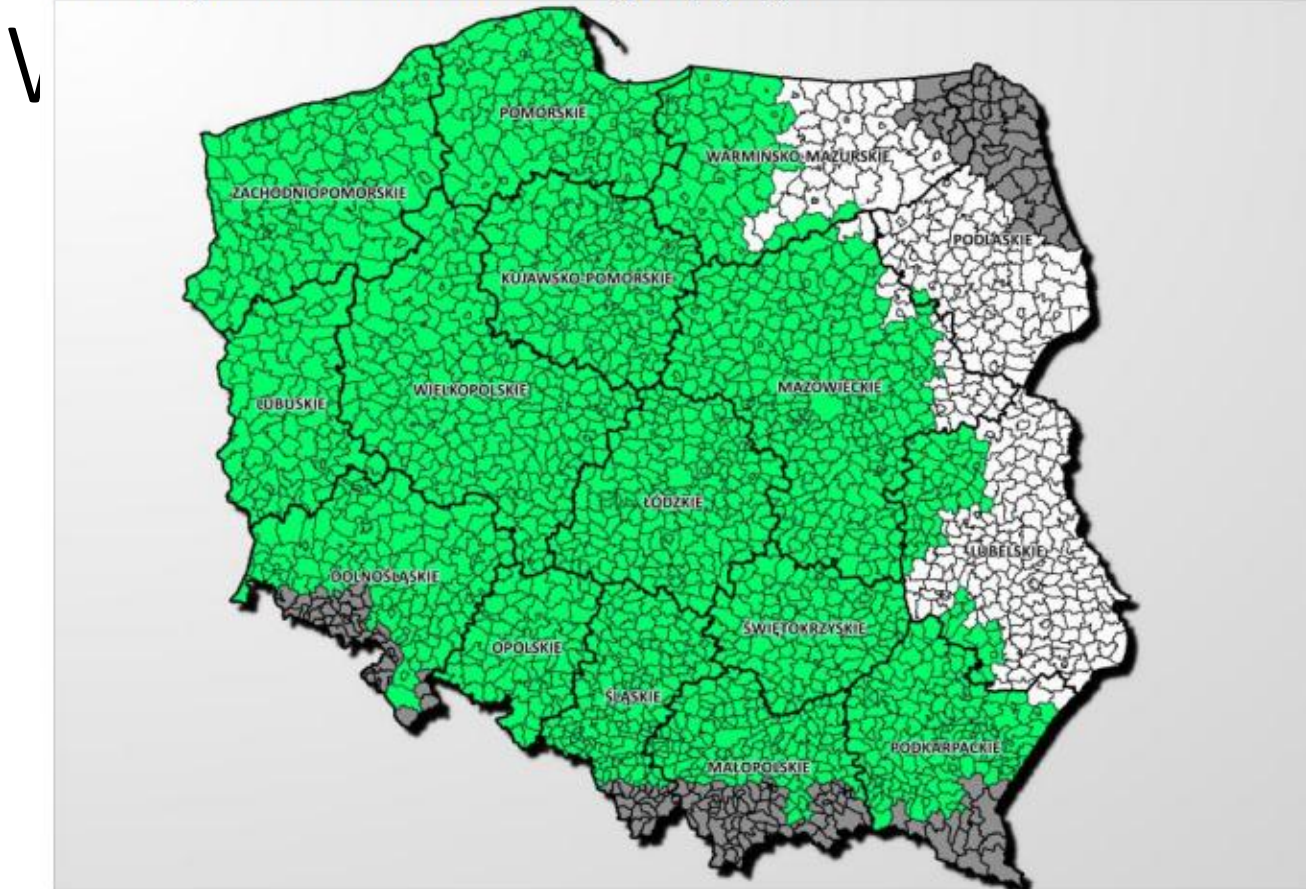
z tym, że w przypadku gruntów ornych położonych na terenie gmin objętych wykazem od 1 marca do 15 października,

natomiast w przypadku gruntów ornych położonych od 1 marca do 25 października

na uprawy wieloletnie, uprawy trwałe i trwałe użytki zielone w terminie od 1 marca do 31 października.

Rys. 1

Mapa poglądowa gmin objętych różnymi terminami stosowania nawozów azotowych mineralnych oraz nawozów naturalnych płynnych

Legenda

- termin stosowania nawozów od dnia 1 marca do dnia 20 października
- termin stosowania nawozów od dnia 1 marca do dnia 15 października (gminy z załącznika nr 2 do *Programu działań*)
- termin stosowania nawozów od dnia 1 marca do dnia 25 października (gminy z załącznika nr 3 do *Programu działań*)

Normy SMR:

SMR 1 – Dyrektywa azotanowa

Nawozy naturalne stałe stosuje się:

- na gruntach ornych w terminie od 1 marca do 31 października
- na uprawy wieloletnie, uprawy trwałe i trwałe użytki zielone w terminie od dnia 1 marca do dnia 30 listopada
- Nawożenia nie stosuje się przez cały rok na gruntach, na których nie jest prowadzona produkcja rolna (gruntach odłogowanych). Przed planowanym zakończeniem odłogowania dopuszcza się zastosowanie nawozów jesienią.

Normy SMR:

SMR 1 – Dyrektywa azotanowa

Wykorzystanie nawozów na terenach o dużym nachyleniu, wód powierzchniowych

Wymogi dotyczące składowania obornika, nawozów naturalnych i postępowania z odciekami

Plan nawożenia azotem

Maksymalne dawki azotu

Wymóg posiadania i przechowywania dokumentacji

Normy SMR:

SMR 2 – Dyrektywa ptasia- ochrona dzikiego ptactwa

Na obszarze Natura 2000

- Przestrzega się wymogów obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych albo planów ochrony
- Zabrania się podejmowania działań mogących, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000.
- Działania mogące znacząco oddziaływać mogą być realizowane po uzyskaniu decyzji administracyjnej

Normy SMR:

SMR 2 – Dyrektywa ptasia- ochrona dzikiego ptactwa

Na obszarze Całego Kraju

- Przestrzega się zakazu niszczenia siedlisk i ostoj będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania ptaków podlegających ochronie
- W strefach ochrony ostoj miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków zabrania się:
 - wycinania drzew lub krzewów,
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków,
 - wznoszenia obiektów, instalacji i urządzeń.

Zakaz ten nie dotyczy osób posiadających zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska na dokonanie tych czynności.

Normy SMR:

SMR 3 – Dyrektywa siedliskowa- ochrona siedlisk przyrodniczych i siedlisk dzikiej fauny i flory

Na obszarze Natura 2000

Przestrzega się wymogów obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych (PZO) lub planów ochrony (PO) w zakresie dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i roślin objętych ochroną

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Rolnikowi nie wolno wprowadzać do obrotu paszy niebezpiecznej dla zwierząt i stosowania jej w żywieniu zwierząt.

Rolnik jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji dotyczącej:

- stosowania środków ochrony roślin,
- stosowania preparatów biobójczych,
- źródła i ilości paszy w każdej partii paszy przyjmowanej do gospodarstwa i wydawanej z gospodarstwa,
- stosowania nasion/ziarna genetycznie modyfikowanego.

Jeśli pasze wprowadzone do obrotu nie spełniają wymogów dotyczących bezpieczeństwa pasz, rolnik musi podjąć określone interwencje i działania...

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi higieniczne dotyczące higieny pasz:

- Zabrania się wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt materiałów paszowych i mieszanek paszowych zawierających pozostałości pestycydów w ilości przekraczającej ich dopuszczalną zawartość.
- Rolnik ma obowiązek przechowywania i przewożenia substancji niebezpiecznych i odpadów w sposób, który nie spowoduje zanieczyszczenia i skażenia pasz.
- Rolnik ma obowiązek właściwego przechowywania pasz oraz ich dystrybucji w gospodarstwie(...)

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące bezpieczeństwa żywności:

- Żywność szkodliwa dla zdrowia lub nienadająca się do spożycia (objawy zepsucia, zanieczyszczona, z objawami pleśni, gnicia) nie jest wprowadzana na rynek.
- Zapewnienie identyfikowalności żywności, jak również zwierząt hodowlanych, dostarczanych rolnikowi i tych, które rolnik dostarczał na rynek (z wyjątkiem żywności dostarczonej bezpośrednio konsumentowi końcowemu lub zakładom prowadzącym handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego), w szczególności poprzez prowadzenie i przechowywanie dokumentacji dotyczącej kupna i sprzedaży.
- Właściwe stosowanie środków ochrony roślin i biocydów zgodnie z etykietą – instrukcją stosowania.
- Podjęcie działań zmierzających do wycofania z obrotu żywności niezgodnej (..)

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące higieny produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego:

- Substancje niebezpieczne oraz odpady są składowane i przetwarzane w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie żywności pochodzenia zwierzęcego tymi substancjami.
- Właściwe stosowanie:
 - dodatków paszowych (w szczególności zgodnie ze wskazaniem producenta lub podmiotu odpowiedzialnego za etykietowanie, zamieszczonymi na etykiecie),
 - produktów leczniczych weterynaryjnych (w szczególności zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii).
- Wykonywane są zalecenia pokontrolne wynikające z kontroli urzędowych, podejmowane są działania i środki zaradcze w celu wyeliminowania stwierdzonych niezgodności.

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące higieny produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego , cd.:

- Podejmowanie działań w celu zapobiegania występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych przenoszonych na ludzi wraz z żywnością, w tym podejmowanie środków ostrożności przy przyjmowaniu nowych zwierząt oraz zgłaszanie właściwym organom podejrzenia takich chorób.
- Żywność pochodzenia zwierzęcego, w której zostały przekroczone maksymalne lub tymczasowe maksymalne limity pozostałości substancji farmakologicznie czynnych stosowanych w weterynaryjnych produktach leczniczych lub w której znajdują się substancje niedozwolone, nie jest wprowadzana do obrotu.

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące higieny produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego , cd.:

Wymagana dokumentacja:

- Protokoły z kontroli zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego.
- Rodzaj i pochodzenie paszy podawanej zwierzętom.
- Produkty lecznicze weterynaryjne i inne produkty lecznicze podawane zwierzętom oraz daty ich podawania i okresy karencji.

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące higieny produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego , cd.:

Wymagana dokumentacja:

- Protokoły z kontroli zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego.
- Rodzaj i pochodzenie paszy podawanej zwierzętom.
- Produkty lecznicze weterynaryjne i inne produkty lecznicze podawane zwierzętom oraz daty ich podawania i okresy karencji.

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące gospodarstw produkujących mleko i siarę:

- Dobry ogólny stan zdrowia, zwierzęta nie wykazują żadnych objawów choroby mogącej powodować zakażenie mleka lub siary, a zwłaszcza nie cierpią z powodu jakiegokolwiek infekcji układu rodowego z wydzielinami, zapalenia jelit z biegunką i gorączką lub rozpoznawalnego zapalenia wymion.
- Poświadczenie w ewidencji leczenia zwierząt, że krowy nie są leczone substancjami niedozwolonymi lub potencjalnie niebezpiecznymi dla ludzkiego zdrowia przenikającymi do mleka i siary, chyba że mleko i siara podlega ustalonej karencji wymaganej dla wydalania z organizmu produktów leczniczych weterynaryjnych.
- Posiadanie decyzji powiatowego lekarza weterynarii o uznaniu stada za wolne lub urzędowo wolne od brucellozy i urzędowo wolne od gruźlicy bydła.

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

Wymogi dotyczące gospodarstw produkujących mleko i siarę:

- Mleko i siara pochodzące od zwierząt niespełniających wymogów z punktu powyżej, jest wykorzystywane tylko po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu i po zastosowaniu wymaganych procesów technologicznych.
- Kontrola i badanie kóz na obecność gruźlicy w przypadku, gdy są utrzymywane w gospodarstwie razem z krowami.
- Brak ran wymion.
- Przestrzeganie zasady skutecznej izolacji zakażonych lub co do których istnieje przypuszczenie zakażenia brucelozą lub gruźlicą w celu uniknięcia jakiegokolwiek negatywnego wpływu na mleko pozyskiwane od zdrowych zwierząt.

Normy SMR:

SMR 4 – Bezpieczeństwo żywności i pasz

**Wymogi dotyczące gospodarstw produkujących
mleko i siarę:**

- Higiena pomieszczeń i wyposażenia
 - spełnienie określonych warunków
- Higiena podczas udoju i składowania
 - spełnienie określonych warunków

Normy SMR:

SMR 5 – Zdrowie zwierząt

- Dokumentacja leczenia zwierząt gospodarskich przechowywana jest przez utrzymującego zwierzęta przez 5 lat od daty dokonania ostatniego wpisu.
- Zakaz podawania zwierzętom gospodarskim, zwierzętom akwakultury oraz zwierzętom dzikim utrzymywanym jak zwierzęta gospodarskie związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym w celach innych niż lecznicze.
- Zakaz posiadania i przechowywania w gospodarstwie produktów leczniczych weterynaryjnych zawierających substancje o działaniu beta-agonistycznym, które mogą być stosowane w celu przyspieszenia porodu oraz estradiol 17β lub jego estropodobne pochodne

Normy SMR:

SMR 5 – Zdrowie zwierząt

- Zakaz podawania w postaci zastrzyków substancji mających działanie betaagonistyczne, w celu przyspieszenia porodu u krów, zwierzętom hodowlanym, włącznie ze zwierzętami reprodukcyjnymi, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych.
- Zakaz umieszczania na rynku lub uboju zwierząt gospodarskich lub zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie, w organizmach których znajdują się lub u których wykryto substancje zabronione, z wyłączeniem przypadków, gdy substancje te zostały podane w celach leczniczych.
- Zakaz umieszczania na rynku i przetwarzania mięsa zwierząt gospodarskich, zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie i zwierząt akwakultury, w organizmach których znajdują się lub u których wykryto substancje zabronione z wyłączeniem przypadków, gdy substancje te zostały podane w celach leczniczych.

Normy SMR:

SMR 5 – Zdrowie zwierząt

- Zabronione jest umieszczanie na rynku mięsa lub innych produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od zwierząt, którym podawano substancje lecznicze o działaniu estrogennym, androgennym lub gestagennym, jeżeli przed dokonaniem uboju zwierzęcia nie był przestrzegany okres karencji wymagany dla wydalenia z jego organizmu produktów leczniczych weterynaryjnych.
- Zabrania się wykonywania czynności zootechnicznych* na zwierzętach przeznaczonych do chowu lub hodowli, włącznie ze zwierzętami reprodukcyjnymi, które nie będą dalej wykorzystywane do celów rozplodowych

Normy SMR:

SMR 6-8 – Identyfikacja i rejestracja zwierząt

- Wymogi dotyczące rolników utrzymujących bydło
- Wymogi dotyczące rolników utrzymujących owce lub kozy
- Wymogi dotyczące rolników utrzymujących świnie

Normy SMR:

SMR 9 – Przenośne gąbczaste encefalopatie (TSE)

- Ograniczenia w karmieniu zwierząt białkiem pochodzenia zwierzęcego
- Stosowanie nakazów i zakazów mających na celu zwalczanie TSE

Normy SMR:

SMR 10 – Zdrowotność roślin

- Stosuje się tylko środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu.
- Środki ochrony roślin stosuje się wyłącznie zgodnie z etykietą stosowania oraz w taki sposób, aby nie dopuścić do zagrożenia zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska.
- Środki ochrony roślin przechowuje się zgodnie z zaleceniami zawartymi na etykiecie.
- Środki ochrony roślin stosuje się sprzętem sprawnym technicznie, który użyty zgodnie z przeznaczeniem nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska

Normy SMR:

SMR 10 – Zdrowotność roślin

- Osoba wykonująca zabiegi środkami ochrony roślin posiada aktualne zaświadczenie o ukończeniu szkolenia:
 - w zakresie stosowania środków ochrony roślin lub
 - w zakresie integrowanej produkcji roślin lub
 - w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin lub
 - ukończyła, nie wcześniej niż 5 lat, przed wykonywaniem zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin, szkolenie wymagane w innym państwie członkowskim, lub w państwie będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie, potwierdzone dokumentem o ukończeniu tego szkolenia, lub przedstawiła inny dokument wydany na podstawie przepisów obowiązujących w tym państwie, potwierdzający uzyskanie uprawnień do wykonywania zabiegów z zastosowaniem środków ochrony roślin.
- lub posiada inne uprawnienia.
- Należy prowadzić ewidencję zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin

Normy SMR:

SMR 11 – Dobrostan cieląt

- Wymogi dotyczące:
 - Podstawowej opieki nad cielętami
 - Pomieszczeń inwentarskich, w których utrzymywane są cielęta
 - Kojcy dla cieląt

Normy SMR:

SMR 12 – Dobrostan świń

- Wymogi dotyczące:
 - Podstawowej opieki nad świniami
 - Zabiegów zootechnicznych i weterynaryjnych w stadzie świń
 - Pomieszczeń dla świń
 - Kojcy dla świń
 - Pasze, karmienie i pojenie świń

Normy SMR:

SMR 13 – Ochrona wszystkich zwierząt gospodarskich

- Określone wymogi dotyczące wszystkich zwierząt gospodarskich

Warunkowość - Wymogi DKR (ang. GAEC)

Normy DKR państwa członkowskie zobowiązane są do określenia na poziomie krajowym lub regionalnym uwzględniając warunki glebowe, klimatyczne, systemy rolnicze, zmianowanie, praktyki rolnicze.

Normy DKR (GAEC):

DKR 1 – Utrzymanie TUZ

Utrzymanie TUZ w skali kraju

Zmniejszenie w **skali kraju** powierzchni TUZ o więcej niż 5% w stosunku do 2018 roku skutkować będzie wprowadzeniem na **poziomie kraju**:

- wprowadzeniem zakazu zaorywania TUZ oraz
- zobowiązaniem rolników, którzy przekształcili trwałe użytki zielone, do przywrócenia określonej powierzchni gruntu w TUZ lub odtworzenia TUZ na innym gruncie

Normy DKR (GAEC):
DKR 2 – Ochrona terenów
podmokłych i torfowisk

Zakaz przekształcania i zaorywania obszarów podmokłych i torfowisk przez rolników. Dotyczy gospodarstw na wyznaczonym obszarze.

Normy DKR (GAEC):

DKR 3 - Zakaz wypalania rżysk

Zakaz wypalania gruntów rolnych

Normy DKR (GAEC):

DKR 4 – Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych

Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej 3 m.

Normy DKR (GAEC):

DKR 4 – Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych

Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej 3 m.

Wody powierzchniowe:

- rowy o szerokości pow. 5 m

- jeziora i zbiorniki wodne

- cieki naturalne, kanały, ujęcia wody

- morski pas nadbrzeżny

Normy DKR (GAEC):

DKR 6 – Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu

Grunty orne położone na stokach o nachyleniu $\geq 20\%$ uznaje się za utrzymywane zgodnie z normami, jeżeli gruntów tych:

- 1) nie wykorzystuje się pod uprawę roślin wymagających utrzymywania redlin wzdłuż stoku;
- 2) nie utrzymuje się jako ugór czarny w okresie od jesieni do wiosny (od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego).

Na gruntach ornych, położonych na stokach o nachyleniu $\geq 20\%$, wykorzystywanych pod uprawę roślin wieloletnich, utrzymuje się okrywą roślinną lub ściółkę w międzyrzędziach.

Normy DKR (GAEC):

DKR 7 – Minimalna pokrywa glebowa w celu uniknięcia niepokrytej gleby w najbardziej newralgicznych okresach

Na powierzchni stanowiącej co najmniej 30% gruntów ornych, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, utrzymuje się okrywę ochronną gleby w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego lub prowadzi się systemy uprawy bezorkowej lub pasowej.

Normy DKR (GAEC):

DKR 8 – Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Nie dotyczy rolników:

- gospodarstw do 10 ha gruntów ornych,
- w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych,
- w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych lub stanowi sumę powyższych.

Normy DKR (GAEC):

DKR 8 – Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Zobowiązane są do prowadzenia co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornym, przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż 65% gruntów ornym, a dwie uprawy główne łącznie nie mogą zajmować więcej niż 90% gruntów ornym

Normy DKR (GAEC):

DKR 8 – Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Za odrębną uprawę uznaje się:

- rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw,
- pszenicę orkisz *Triticum spelta*,
- formę ozimą i jarą tego samego rodzaju,
- gatunek z rodzin kapustowatych (*Brassicaceae*), psiankowatych (*Solanaceae*) i dyniowatych (*Cucurbitaceae*),
- grunt ugorowany,
- trawę lub inne pastewne rośliny zielne.

Normy DKR (GAEC):

DKR 8 – Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Za odrębną uprawę uznaje się:

- rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw,
- pszenicę orkisz *Triticum spelta*,
- formę ozimą i jarą tego samego rodzaju,
- gatunek z rodzin kapustowatych (*Brassicaceae*),
psiankowatych (*Solanaceae*) i dyniowatych (*Cucurbitaceae*),
- grunt ugorowany,
- trawę lub inne pastewne rośliny zielne.

Normy DKR (GAEC):

DKR 9 – Minimalny udział gruntów w gospodarstwie przeznaczony na cele nieprodukcyjne

Nie dotyczy rolników:

- gospodarstw do 10 ha gruntów ornych,
- w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych,
- w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych lub stanowi sumę powyższych.

Normy DKR (GAEC):

DKR 9 – Minimalny udział gruntów w gospodarstwie przeznaczony na cele nieprodukcyjne

- Przeznaczenie co najmniej 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie na obszary i obiekty nieprodukcyjne, włączając w to grunty ugorowane.
- Przeznaczenie 7% powierzchni gruntów ornych jeśli do wypełnienia obowiązku wykorzystywane są międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez środków ochrony roślin, przy czym co najmniej 3 % powierzchni gruntów ornych stanowią obszary lub obiekty nieprodukcyjne lub grunty ugorowane.
- Zachowanie elementów krajobrazu
- Zakaz przycinania żywopłotów i drzew w okresie wylęgu i chowu ptaków

Normy DKR (GAEC):

DKR 9 – Minimalny udział gruntów w gospodarstwie przeznaczony na cele nieprodukcyjne

- Obiekty nieprodukcyjne i produkcyjne służące wypełnieniu zobowiązania:
 - grunty ugorowane,
 - żywopłoty,
 - pasy zadrzewione, zadrzewienia liniowe i pojedyncze drzewa,
 - rowy,
 - zagajniki śródpolne,
 - oczka wodne,
 - miedze śródpolne, strefy buforowe,
 - pasy gruntów kwalifikujące się do płatności wzdłuż obrzeży lasu (bez produkcji),
 - międzyplony oraz uprawy wiążące azot bez stosowania środków ochrony roślin, spełniające określone kryteria. (współczynnik ważenia powierzchni: 0,3)

Normy DKR (GAEC):

DKR 9 – Minimalny udział gruntów w gospodarstwie przeznaczony na cele nieprodukcyjne

Elementy krajobrazu podlegające zachowaniu:

- drzewa będące pomnikami przyrody,
- oczka wodne o powierzchni mniejszej niż 100 m²,
- rowy o szerokości nieprzekraczającej 2 m.

Zakaz przycinania drzew i żywopłotów obowiązuje w okresie lęgowym ptaków:

- od dnia 15 kwietnia do 31 lipca

Normy DKR (GAEC):

DKR 10 – Zakaz przekształcania lub zaorywania trwałych użytków zielonych wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000

Zakaz przekształcania lub zaorywania wyznaczonych cennych trwałych użytków zielonych położonych na obszarach Natura 2000.

19 różnych płatności bezpośrednich

- Podstawowe wsparcie dochodów (x1)
- Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów (x1)
- Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników (x1)
- Wsparcie dochodu związane z produkcją (x13)
- Ekoschematy- programy na rzecz klimatu i środowiska

I 1. Podstawowe wsparcie dochodu

- Obowiązek spełnienia wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska
- Maksymalna kwota dopłaty: 100 000 EUR – możliwość indywidualnego zwiększenia
- Obowiązek spełnienia wymogów podstawowych SMR i DKR (GAEC)
- Wysokość stawki:
 - : 117 EUR/ha
 - : 532,35 PLN/ha (dla 1 EUR = 4,55 PLN)
- Przewidywana powierz.: 14,2 mln ha
- Maksymalna kwota na gospodarstwo (capping): 100 000 EUR

I 2. Uzupelniajace redystrybucyjne wsparcie dochodu

- Dodatkowa płatność dla mniejszych gospodarstw
- Płatność do max 30 ha
- Dla gospodarstw od 3 do 50 ha
- Wysokość stawki:
 - : 40 EUR/ha
 - : 182 PLN/ha (dla 1 EUR = 4,55 PLN)
- Przewidywana pow.: 8 639 673 ha

I 3. Uzupełniające wsparcie dla młodych rolników

- Dodatkowa płatność dla młodych rolników
- Brak limitu powierzchni (obecnie 50 ha)
- Wiek maksymalny: 40 lat
- Warunek: kierujący gospodarstwem
- Maksymalnie 5 lat od rozpoczęcia działalności
- Wysokość stawki:
 - : 66 EUR/ha
 - : 300 PLN/ha (dla 1 EUR = 4,55 PLN)
- Przewidywana pow. : 654 292 ha

Ekoschematy

I 4.1 Ekoschemat- obszary z roślinami miododajnymi

- Utworzenie obszaru z min. 2 gatunkami miododajnymi z listy
- Zakaz prowadzenia produkcji rolnej do 31 sierpnia
- Zakaz stosowania środków ochrony roślin
- Szacowana wysokość stawki: 1 198 zł/ha
- Przewidywana powierzchnia: 3 000 ha

I 4.2 Ekoschemat – Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt

- Zatrzymanie utraty różnorodności biologicznej, ekstensywne użytkowanie gruntów o niskiej wartości przyrodniczej
- Obsada zwierząt trawożernych od 0,3 do 1,5 DJP/ha TUZ
- Wypas lub użytkowanie kośne
- Szacowana wysokość stawki:
1 050 zł/ha TUZ
- Przewidywana powierzchnia: 431 000 ha

I 4.3 Ekoschemat- Międzyplony ozime

- Ochrona zasobów i poprawa jakości gleby
- Utrzymanie międzyplonu ozimego, min. 2 gatunkowego, w terminie od 1 paźd. do 15 lutego.
- Zakaz stosowania ŚOR przez okres ich utrzymywania

I 4. 3 Ekoschemat- Wsiewki śródplonowe

- Ochrona zasobów i poprawa jakości gleby
- Wsiewka roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszanek z ich udziałem w uprawę główną
- Zakaz stosowania ŚOR od momentu zbioru uprawy głównej, przez co najmniej 8 tygodni, do momentu wysiewu kolejnej rośliny uprawnej.
- Wysokość stawki dla wsiewek/międzyplonów: 786 zł/ha
- Przewidywana powierzchnia łącznie dla wsiewek i międzyplonów: 240 000 ha

I 4.4 Ekoschemat- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia/ narzędzie FAST

- **Wariant podstawowy (bez wapnowania)**
- Opracowanie i przestrzeganie planu nawozowego do powierzchni gruntów ornych
- Plan oparty o bilans azotu i chemiczną analizę gleby
- Określenie dawki składników pokarmowych N,P,K i Mg oraz potrzeb wapnowania)

- Szacowana wysokość stawki: 129 zł/ha
- Planowana powierzchnia: 2 740 000 ha
(wariant podstawowy i rozszerzony łącznie)

I 4.4 Ekoschemat- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia/ narzędzie FAST

- **Wariant z wapnowaniem**
- Wymogi zakresu podstawowego+ zastosowanie wapna zgodnie z wskazanymi potrzebami
- pH gleby 5,5 lub mniej
- Nie częściej niż co 4 lata
- Szacowana wysokość stawki: 649 zł/ha
- Planowana powierzchnia: 2 740 000 ha
(wariant podstawowy i rozszerzony łącznie)

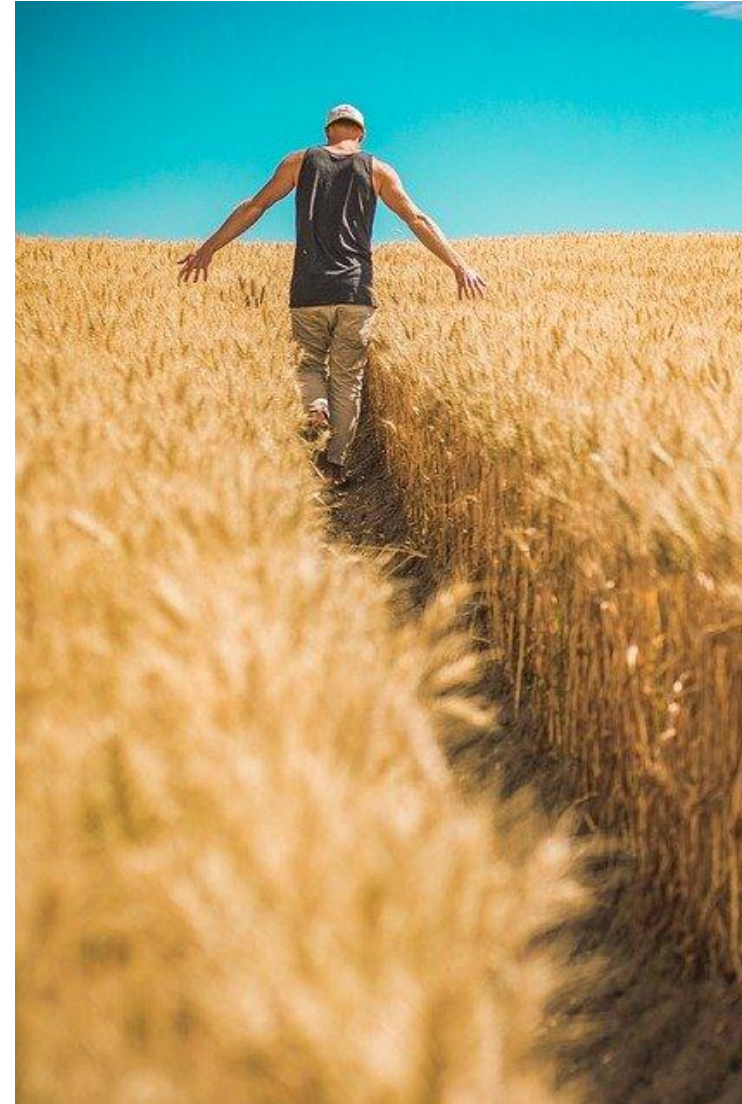

I 4.5 Ekoschemat- Zróżnicowana struktura upraw

Uprawa co najmniej 3 różnych gatunków upraw

- 20% lub więcej rośliny mające pozytywny wpływ na strukturę gleby (np. bobowate)
- 65% lub mniej zbóż (w tym kukurydza)
- 30% lub mniej roślin o ujemnym wpływie na bilans materii organicznej

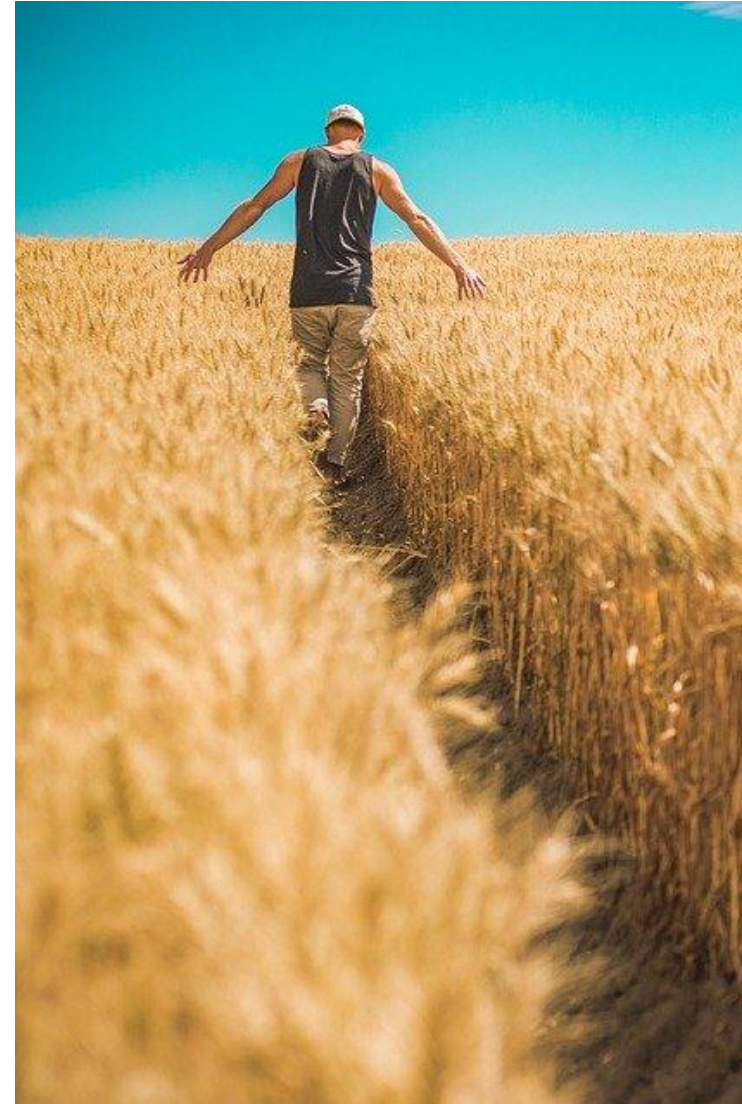
Szacowna wysokość stawki: 339 zł/ha
Planowana powierzchnia: 500 000 ha

I 4.5 Ekoschemat- Zróżnicowana struktura upraw

Za odrębną uprawę uznaje się:

- rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw,
- pszenicę orkisz *Triticum spelta*,
- formę ozimą i jarą tego samego rodzaju,
- gatunek z rodzin kapustowatych (*Brassicaceae*), psiankowatych (*Solanaceae*) i dyniowatych (*Cucurbitaceae*),
- grunt ugorowany,
- trawę lub inne pastewne rośliny zielne

I 4.6 Ekoschemat – Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin aplikacji

- Cel – ograniczanie emisji amoniaku
- Wymieszanie obornika z glebą maksymalnie w ciągu 12 h od aplikacji na gruncie ornym
- Potwierdzenie realizacji za pomocą zdjęcia i aplikacji ARiMR
- Obowiązek przykrywania obornika w miejscu składowania
- Szacowna wysokość stawki: 428 zł/ha
- Planowana powierzchnia: 1 248 000 ha

I 4.7 Ekoschemat – Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo, tj. w formie aplikacji doglebowej

- Cel – ograniczanie emisji gazów cieplarnianych
- Szacowana wysokość stawki: 291 zł/ha
- Planowana powierzchnia: 40 000 ha

I 4.8 Ekoschemat

- Uproszczone systemy uprawy

- Ograniczanie zmian klimatu
- Uprawa bezorkowa
- Uprawa pasowa
- Brak wsparcia do uprawy zerowej
- Szacowana stawka: 601 zł/ha
- Planowana powierzchnia 500 000 ha

I 4.9 Ekoschemat- Zagospodarowanie resztek pożniwnych w formie mulczu (matowania)

Poprawa stanu gleby

Pozostawienie co najmniej do 15 lutego
resztek pożniwnych w formie mulczu

Rozdrobnienie biomasy i równomierne
rozmieszczenie na powierzchni gleby

Szacowna wysokość stawki 382 zł/ha

Planowana powierzchnia: 550 000 ha

I 4.10 Ekoschemat- Utrzymanie zadrzewień śródpolnych

- Ochrona krajobrazu, magazynowanie węgla
- Utrzymanie i pielęgnacja zadrzewień utworzonych na gruntach ornych
- Szacowna wysokość stawki:
2494 zł/ha zadrzewień śródpolnych
- Planowana powierzchnia: 1 840 ha

I 4.11 Ekoschemat – Utrzymanie systemów rolno-leśnych

- Utrzymanie systemów rolno-leśnych, założonych w ramach interwencji „Zakładanie systemów rolno-leśnych”
- Szacowana wysokość stawki:
300 zł/ha obszaru rolno-leśnego
- Planowana powierzchnia: 3 456 ha

I 4.12 Ekoschemat – Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

- Wystąpienie zalania lub podtopienia na TUZ w okresie od 1 maja do 30 września, przez co najmniej 12 dni.
- Gospodarstwa realizujące zobowiązania w ramach wybranych pakietów przyrodniczych :
 - Cenne siedliska i zagrożone gatunki Natura 2000 (poza 4.3)
 - Cenne siedliska poza Natura 2000 (poza 5.3)
 - Ekstensywne użytkowanie łąk
- Szacowna wysokość stawki 280 zł/ha TUZ
- Planowana powierzchnia: 360 000 ha

I 4.13 Ekoschemat- Przeznaczenie 10% powierzchni UR w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne

Utrzymanie obszarów nieprodukcyjnych na co najmniej 10% użytków rolnych i jednocześnie 7% pow. gruntów ornych

Dostępne opcje:

Grunty ugorowane

Żywopłoty

Pasy zadrzewione

Zadrzewienia liniowe

Pojedyncze drzewa

Rowy

Zagajniki śródpolne

Oczka wodne

Miedze śródpolne

Strefy buforowe

Pasy wzdłuż obrzeży lasy

Luki skowronkowe

Stosowane współczynniki konwersji i ważenia

Stawka: 85 zł/ha użytków rolnych gospodarstwa
Planowana pow.: 300 000 ha

I 4.14 Ekoschemat- Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

- Płatność do gruntów rolnych, z których pochodzą produkty opatrzone w danym roku certyfikatem Integrowanej Produkcji Roślin
- Szacowana stawka: 1300 zł/ha
- Dodatkowa płatność z tytułu kosztów transakcyjnych i kontroli gospodarstwa przez jednostkę certyfikującą
- Planowana powierzchnia 20 871 ha

I 4.15 Ekoschemat – Biologiczna ochrona upraw

Zastosowanie na określonej uprawie zabiegu z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikro- lub makrobiologicznych

- Zgłoszenie na początku sezonu wegetacyjnego chęci zastosowania preparatu
- Wypełnienie deklaracji
- Szacowana stawka: 400 zł/ha
- Szacowana powierzchnia: 5000 ha

I 4. 16 Ekoschemat – rolnictwo ekologiczne

- Uprawa gatunków roślin określonych na poziomie przepisów krajowych.
- Obowiązek produkcji ekologicznej i odpowiednie przeznaczenie zbioru (m. in. do przetwórstwa, sprzedaży, przekazania do innych gospodarstw, żywienia zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie).
- Posiadanie zwierząt – w przypadku płatności do upraw paszowych na gruntach ornych oraz do trwałych użytków zielonych. Posiadanie zwierząt w obsadzie 0,5-1,5 DJP na każdy hektar UR – w przypadku premii za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej.
- Zachowanie trwałych użytków zielonych (nie dotyczy pakietu Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi, poza TUZ cennymi przyrodniczo).

I 4.16 Ekoschemat – Rolnictwo ekologiczne

Rodzaj uprawy	W konwersji	Po konwersji
Uprawy rolnicze	1629 zł/ha	1503 zł/ha
Uprawy warzywnicze	2630 zł/ha	2000 zł/ha
Uprawy zielarskie	1793 zł/ha	1793 zł/ha
Podstawowe uprawy sadownicze	3056 zł/ha	1912 zł/ha
Uprawy jagodowe	2430 zł/ha	2148 zł/ha
Ekstensywne uprawy sadownicze	1274 zł/ha	1274 zł/ha
Uprawy paszowe na gruntach ornych	1607 zł/ha	1473 zł/ha
Trwałe użytki zielone	1009 zł/ha	1009 zł/ha
Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi	1577 zł/ha	1577 zł/ha
Premia zrównoważona produkcja	551 zł/ha	551 zł/ha

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

- Zwierzęta objęte wymogami są oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (jeśli dotyczy).
- Wymogi odnoszące się do danej grupy zwierząt dotyczą wszystkich zwierząt tej grupy utrzymywanych w gospodarstwie rolnym.
- Rolnik realizujący interwencję dotyczącą dobrostanu zwierząt po raz pierwszy w nowym okresie programowania zobowiązany jest do odbycia szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków. 133
- Rolnik posiada plan poprawy dobrostanu zwierząt (nie dotyczy wypasu krów mlecznych).

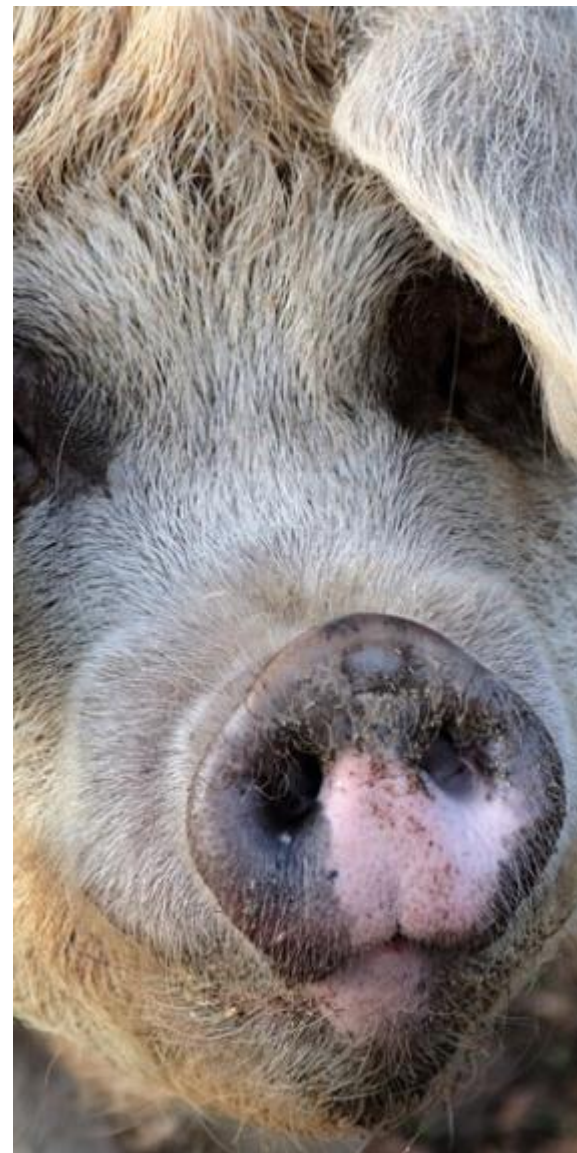
I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Lochy:

- wszystkie lochy w gospodarstwie rolnym są indywidualnie oznakowane i zarejestrowane zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- lochy nie są utrzymywane w systemie jarzmowym; dopuszcza się jednak utrzymywanie loch w jarzmie w okresie okołoporodowym nie dłużej jednak niż przez 8 dni;
- lochom zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię bytową w budynkach.

Tuczniki:

- do płatności kwalifikują się jedynie tuczniki pochodzące od loch utrzymywanych w gospodarstwach realizujących interwencję dotyczącą dobrostanu loch;
- tucznikom zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię bytową w budynkach

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Krowy mleczne:

wypas:

- krowom mlecznym zapewnia się co najmniej 120 dni wypasu w sezonie wegetacyjnym (przez min. 6 godz. dziennie);
- prowadzenie rejestru wypasu krów mlecznych.

zwiększona powierzchnia bytowa:

- krowom mlecznym utrzymywanym grupowo zapewnia się zwiększoną o co najmniej 20% powierzchnię bytową w budynkach.

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Krowy mamki:

- krowom mamkom i cielętom do ukończenia 4 miesiąca życia użytkowanym w kierunku mięsnym zapewnia się:
- co najmniej 140 dni wypasu w sezonie wegetacyjnym;
- dostęp (poza sezonem wegetacyjnym) do środowiska zewnętrznego o powierzchni o co najmniej 20% większej niż powierzchnia wymagana w odniesieniu do systemu otwartego utrzymywania bydła.

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Opasy:

a. zwiększona powierzchnia bytowa:

- do płatności kwalifikuje się bydło opasowe w wieku od ukończenia 4 miesiąca życia do ukończenia 18 miesiąca życia, utrzymywane w danym gospodarstwie, w tym okresie, co najmniej przez 120 dni;
- wymogami objęte jest bydło opasowe w wieku od ukończenia 4 miesiąca życia do ukończenia 18 miesiąca życia;
- utrzymywanie bez uwięzi;
- zapewnienie zwiększonej o co najmniej 20% powierzchni bytowej w budynkach;
- utrzymywanie na ściółce;
- zapewnienie dostępu do wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok, z możliwością zastąpienia przebywania na wybiegu przez pastwiskowanie w sezonie wegetacyjnym.

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Opasy:

b. premia ubojowa – dla opasów
ubitych metodą z ogłuszeniem:

dodatkowa opcja dla gospodarstw realizujących dobrostan opasów, w odniesieniu do opasów kwalifikujących się do płatności podstawowej, które od ukończenia 4 miesiąca życia do momentu przemieszczenia do rzeźni przebywały w jednym gospodarstwie rolnym.

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Pozostałe gatunki:

Owce

Kury nioski – min 350 szt.

Kurczęta brojlerów min 500 szt.

Konie min. 2 szt.

Kozy

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

Szacowane stawki płatności w przypadku:

- dobrostanu loch: 301 zł/ lochę,
 - dobrostanu tuczników: 24 zł/tuczniaka,
 - dobrostanu krów mlecznych - wypas: 185 zł/krowę,
 - dobrostanu krów mlecznych - zwiększona powierzchnia bytowa: 595 zł/krowę,
 - dobrostanu krów mamek: 329 zł/krowę,
 - dobrostanu opasów - zwiększona powierzchnia bytowa: 269 zł/opasa,
 - dobrostanu opasów - premia ubojowa: 107 zł/opasa,
-
- W przypadku płatności dotyczących dobrostanu krów mlecznych oraz opasów będą one przyznawane z zastosowaniem poniższych progów degresywności:
 - do 100 sztuki – 100%
 - 101-150 sztuki – 75%
 - powyżej 150 sztuki – 50%

I 4.17 Ekoschemat- Dobrostan zwierząt

- dobrostanu owiec: 133 zł/samicę gatunku owca domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy,
- dobrostanu kur niosek: 12,2 zł/ kurę nioskę,
- dobrostanu kurcząt brojlerów: 0,17 zł/kurczę brojlera,
- dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa: 2,6 zł/indyka,
- dobrostanu koni – zwiększona powierzchnia bytowa: 373 zł/konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
- dobrostanu koni - system otwarty: 169 zł/konia w wieku co najmniej 24 miesiące,
- dobrostanu kóz: - 129 zł/samicę gatunku koza domowa w wieku co najmniej 12 miesięcy.
- Dodatkowo ww. szacowane stawki płatności mogą być powiększone o koszty transakcyjne, stanowiące częściową rekompensatę z tytułu sporządzenia planu poprawy dobrostanu zwierząt

I 5.1. Wsparcie dochodu związane z produkcją do krów

- Płatność nie więcej niż do 20 zwierząt,
- Maksymalnie 50 szt. w gospodarstwie?
- Zwierzęta powyżej 24 miesięcy, wiek ustalany na dzień 15 maja w roku złożenia
- Płatność od 3szt. (dolnośląskie)
- Szacunkowa płatność:
 - 94 EUR/sztuka
 - 428 zł/sztuka (1 euro =4,55 pln)

Szacowana liczba sztuk: 1 689 265 krów

I 5.2. Wsparcie dochodu związane z produkcją do młodego bydła

Samce i samice

Wiek: nie starsze niż 24 miesiące, ustalone na 15 maja

Posiadanie przez rolnika nie więcej niż 50 szt.

Kwalifikujących się zwierząt

Płatność maksymalnie do 20 szt.

Dla wybranych województw płatność od 3 szt. (np. dolnośląskie)

Wysokość płatności:

78 Euro/ sztuka

355 zł/sztuka

Przewidywana ilość: 2 303 239 szt.

I 5.3 Wsparcie dochodu związane z produkcją do owiec

- Minimum 10 macierek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy
- Brak limitu maksymalnego sztuk
- Wymagany okres przetrzymywania: od 15 marca do 15 kwietnia roku złożenia wniosku
- Szacowana wysokość stawki:
 - 25 Euro/szt.
- Planowana liczba zwierząt: 192 593

I 5.3 Wsparcie dochodu związane z produkcją do kóz

Minimum 5 samic kozy w wieku co najmniej 12
miesięcy w gospodarstwie

Brak limitu maksymalnego liczby sztuk

Wiek ustalony na dzień 15 maja

Wysokość stawki: 11 EUR/szt

Szacowana ilość: 25 212 szt.

I 5.5 Wsparcie dochodu związane z produkcją do buraków cukrowych

Uprawa buraków cukrowych
Zawarcie umowy kontraktacyjnej
Płatność do powierzchni uprawy określonej
w umowie

Szacunkowa wysokość stawki: 320 EUR/ha
Szacowana powierzchnia: 265 958 ha

I 5.11 Wsparcie dochodów związane z produkcją do ziemniaków skrobiowych

Uprawa ziemniaków skrobiowych

Umowa kontraktacji

Płatność przyznawana do powierzchni

245 EUR/ha

Szacunkowa powierzchnia 37 003 ha

I 5.12. Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin pastewnych

Wsparcie uprawy roślin pastewnych

Maksymalnie 75? ha upraw roślin pastewnych na gospodarstwo

Gatunki roślin:

esparceta siewna

koniczyna czerwona, biała, białożółta,

koniczyna perska, krwistoczerwona

komonica zwyczajna

lędźwian

lucerna siewna, mieszańcowa, chmielowa

nostrzyk biały

seradela uprawna

wyka kosmata, siewna

Możliwość uprawy w mieszankach, także w mieszankach z strączkowymi grubonasiennymi

Wyka – możliwość uprawy z rośliną podporową

Wysokość dopłaty: 102 EUR/ha

Powierzchnia: 171 210 ha

I 5.13. Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin strączkowych na ziarno

Wsparcie uprawy roślin strączkowych

Brak limitu uprawy/ maksymalnej pow.

Siew czysty lub w mieszance

Dokonanie zbioru nasion- Warunek dopłaty

Gatunki:

Bobik

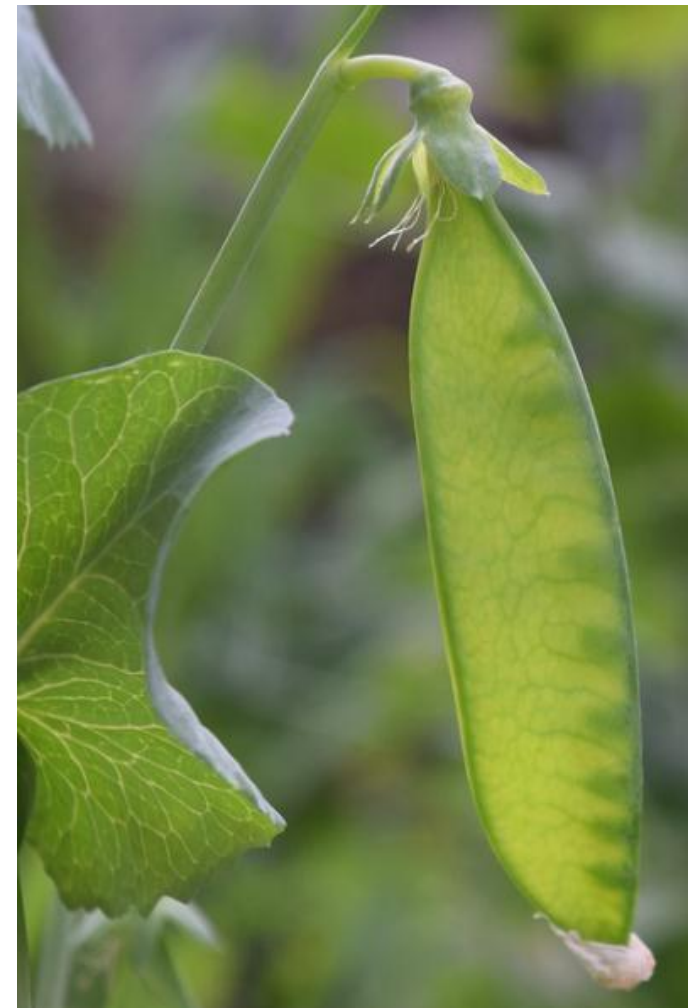
Groch siewny, peluszka (bez cukrowego i łuskowego)

Łubin biały

Łubin wąskolistny

Łubin żółty

Soja zwyczajna

Wysokość dopłaty: 161 EUR/ha

Powierzchnia: 324 970 ha

I 5._ Wsparcie dochodów pozostałych

Wsparcie	Wysokość stawki	Plan
Produkcja chmielu	429 EUR/ha	2045 ha
Produkcja Inu	100 EUR/ha	5 983 ha
Produkcja konopi włóknistych	29 EUR/ha	3357 ha
Produkcja pomidorów	557 EUR/ha	5281 ha
Produkcja truskawek	267 EUR/ha	38 618 ha

I 6._ Interwencje w sektorze pszczelarstwie

Typ interwencji	Wysokość środków
6.1 Podnoszenie poziomu wiedzy pszczelarstwie- szkolenia	1,1 mln EUR
6.2 Wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych (pszczelarz z minimum 10 pni), maksymalnie 100 zł/pień	20,68 mln EUR
6.3 Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi- refundacja 90% kosztów netto środków leczniczych	15,83 mln EUR
6.4 Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej- minimum 25 pni- > zakup lawet, dźwigów, wag, pastuchów, lokalizatorów GPS. Refundacja 60% kosztów netto, nie więcej niż 150 (200) zł/pień/rok.	2,66 mln EUR
6.5 Odbudowa i poprawa wartości użytkowej pszczół – Refundacja 70% kosztów netto zakupu pszczół	8, 76 mln EUR
6.6 Wsparcie naukowo-badawcze – jednostki naukowo-badawcze	0,88 mln EUR
6.7 Wspieranie badania jakości miodu oraz identyfikacji	0,33 mln EUR

I 7. Interwencje w sektorze owoców i warzyw

I 8.1 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000

Zróżnicowane stawki płatności:

Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe – 1568 zł/ha

Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla – 1452

zł/ha

Murawy – 1612 zł/ha

Półnaturalne łąki wilgotne – 1115 zł/ha

Półnaturalne łąki świeże – 1497 zł/ha

Torfowiska 912 zł/ha ; 1536 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków siewkowych – 1055 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki – 1555

zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych derkacza – 1465 zł/ha

Planowana powierzchnia: 263 630 ha

I 8.2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000

Zróżnicowane stawki płatności:

Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe – 1568 zł/ha

Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla – 1452 zł/ha

Murawy – 1612 zł/ha

Półnaturalne łąki wilgotne – 1115 zł/ha

Półnaturalne łąki świeże - 1497 zł/ha

Torfowiska 912 zł/ha ; 1536 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków siewkowych – 1055 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki – 1555 zł/ha

Ochrona siedlisk lęgowych derkacza – 1465 zł/ha

Przewidywana powierzchnia:

347 738 ha

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi:

- Plan działalności rolnośrodowiskowej opracowany przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego,
- Dokumentacja przyrodnicza sporządzona przez eksperta przyrodniczego
- Zakaz przekształcania TUZ
- Zachowanie elementów krajobrazu

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.:

- ograniczenie stosowania zabiegów agrotechnicznych ingerujących w strukturę gleby i skład gatunkowy roślin,
- ogranicza się nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin,
- nie stosuje się komunalnych osadów ściekowych,
- zabronione jest tworzenie nowych, rozbudowa i odtwarzanie istniejących urządzeń melioracji wodnych, z wyjątkiem konstrukcji urządzeń mających na celu dostosowanie poziomu wód, wykorzystując istniejące urządzenia melioracji wodnych do wymogów siedliskowych gatunków lub siedlisk będących przedmiotem ochrony w danym pakiecie, jeżeli takie działania zostaną dopuszczone przez eksperta przyrodniczego,
- nie wolno pozostawiać skoszonej biomasy, ani składować jej wśród kęp drzew i zarośli, w rowach, jarach i innych obniżeniach terenu,
- należy przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się roślin gatunków niepożądanych (określonych w przepisach krajowych).

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe

- Użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe lub naprzemienne (za zgodą eksperta)
- Jeden pokos co roku , w uzasadnionych przypadkach co 2 lata
- Termin koszenia: 1.09-31.10, a w przypadku wkraczania roślin niepożądanych 15.06-30.06
- Pozostawienie 5-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej (pow. 0,5ha)
- Pokos wykonywany 2, 3-etapowo z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami
- Przy użytkowaniu kośno-pastwiskowym wypas po pokosie od 1.09 do 15.10. Maksymalna obsada 0,5 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla

- Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe albo naprzemienne
- Jeden lub dwa pokosy w roku
- Termin koszenia: 15.06-30.09
- Pozostawienie 5-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej (działki pow. 1ha)
- Pokos wykonywany 2, 3-etapowo z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami
- Przy użytkowaniu kośno-pastwiskowym wypas po pokosie nie później niż 15.10 przy obsadzie 1 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha.
- Przy użytkowaniu pastwiskowym: wypas od 1.05 do 15.10
 - Obsada od 0,5 DJP do 1 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha
 - Całoroczna możliwość wypasu koników
 - Coroczne wykoszenie niedojadów od 15.07 do 31.10

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: **Murawy**

- Użytkowanie pastwiskowe, w uzasadnionych przypadkach kośne lub kośno-pastwiskowe
- Użytkowanie kośne
 - Jeden pokos co roku, w uzasadnionych przypadkach co dwa lata
 - Pokos w terminie 1.08- 31.10
 - Pozostawienie 5-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej (działki pow. 0,5ha)
 - Pokos wykonywany 2, 3-etapowo z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami
- Użytkowanie kośno-pastwiskowe
 - Wypas od 1.05- 15.10, obsada do 1 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha
- Użytkowanie pastwiskowe:
 - wypas od 1.05 do 15.10
 - Obsada od 0,3 DJP do 1 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha
 - Coroczne wykoszenie niedojadów od 15.07 do 31.10

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Półnaturalne łąki wilgotne

- Użytkowanie kośne, w uzasadnionych przypadkach możliwe kośno-pastwiskowe, użytkowanie naprzemienne
- Użytkowanie kośne
 - Jeden lub dwa pokos co roku
 - Pokos w terminie 15.06- 30.09
 - Pozostawienie 5-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej (działki pow. 1ha)
 - Pokos wykonywany 2, 3-etapowo z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami
- Użytkowanie kośno-pastwiskowe
 - Wypas od 15.07- 15.10, obsada do 0,5 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Półnaturalne łąki świeże

- Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, naprzemienne
- Użytkowanie kośne
 - Jeden lub dwa pokos co roku
 - Pokos w terminie 15.06- 30.09
 - Pozostawienie 5-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej (działki pow. 1ha)
 - Pokos wykonywany 2, 3-etapowo z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami
- Użytkowanie kośno-pastwiskowe
 - Jeden pokos i wypas po pokosie nie później niż 15.10, przy obsadzie do 1 DJP/ha, obciążenie 10 DJP/ha
- Użytkowanie pastwiskowe
 - Wypas 1.05-15.10
 - Obsada od 0,5 do 1,0 DJP/ha, obciążenie 10 DJP
 - Dopuszczalny całoroczny wypas koników
 - Coroczne wykaszanie niedojadów

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Torfowiska – wymogi obowiązkowe

- Użytkowanie kośne
- Użytkowanie kośne
 - Jeden pokos na rok lub raz na dwa lata
 - Koszenie powierzchni, na której występują odrośla drzew i krzewów, lub ich wycinanie od 15.08 do 15.02 kolejnego roku
 - Zakaz wydobywania torfu, zalesiania, usuwania odpadów
 - Wycięcie zarośli i drzew w pierwszym roku wdrażania od 15.08 do 15.02
- **Torfowiska- wymogi uzupełniające**
- Pokos raz, dwa lub trzy razy w ciągu 5 lat, nie częściej niż co dwa lata
- 15.08- 15.02 kolejnego roku
- Dopuszcza się pozostawienie do 20% powierzchni działki nieskoszonej
- Pokos wykonywany dwu- lub trzy- etapowo, z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowatych rycyk, kszyk, krwawodziób, czajka, dubelt i kulik wielki

- Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, naprzemienne
- Użytkowanie kośne
 - Dwa pokosy w ciągu roku lub jeden jeśli:
 - Podłoże torfowe
 - Zalanie wodą uniemożliwiający wykoszenie i zebranie biomasy
 - Działanie ochronne PO lub PZO
 - Minimum jeden pokos na 5 lat jeśli przewiduje to PO lub PZO
 - Termin pokosu: pierwszy 15.06-10.07, drugi 15.08-31.10 lub 1.08-31.10 w przypadku jednego pokosu
 - Pozostawienie 5-20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej (dla działek pow. 1 ha)
 - Pokos wykonywany 2, 3- etapowo, z zachowaniem odstępu czasu
- Użytkowanie kośno-pastwiskowe
 - Wypas po pokosie nie później niż 31.10, obsada zwierząt od 0,5 do 2 DJP/ha, dla podłoża torfowego 0,2 do 1 DJP/ha , obciążenie 10 DJP/ha
- W przypadku odtwarzania siedlisk, w pierwszym roku dopuszcza się 3 pokosy i brak obowiązku pozostawienia nieskoszonej części

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowatych rycyk, kszyk, krwawodziób, czajka, dubelt i kulik wielki

- Cd.
- Użytkowanie pastwiskowe
 - Wypas 10.05-30.11 na obszarach poniżej 300 m n.p.m lub
 - 20.5-30.09 na obszarach powyżej 300 m n.p.m
 - Dla ostoi dubelta od 30 maja do 30 listopada

 - Do 20 lipca obsada 0,2 do 1 DJP/ha ,
 - Po 20 lipca obsada do 2 DJP/ha
 - Obciążenie 10 DJP/ha

 - Możliwość całorocznego wypasu koników polskich i koni huculskich

 - Wykaszenie niedojadów nie rzadziej niż raz na dwa lata od 1.08 do 15.11

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: **Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki**

- Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe albo naprzemienne
- Użytkowanie kośne:
 - Jeden pokos na rok lub koszenie całej powierzchni co 2 lata
 - Koszenie od 15 sierpnia do 15 lutego kolejnego roku
 - Koszenie 15-85% powierzchni działki w przypadku corocznego koszenia
 - Pokos wykonywany 2, 3 etapowo, z zachowaniem odstępu między koszeniami
- Użytkowanie kośno-pastwiskowe
 - Wypas od 15.05 do 31.10 przy czym:
 - W okresie od 15.05 do 31.07 obsada do 0,5 DJP/ha
 - W okresie od 1.08 do 31.10 obsada do 1 DJP/ha ,
 - Obciążenie do 10 DJP/ha

I 8.1,2 Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na i poza obszarami Natura 2000

Wymogi cd.: **Ochrona siedlisk lęgowych derkacza**

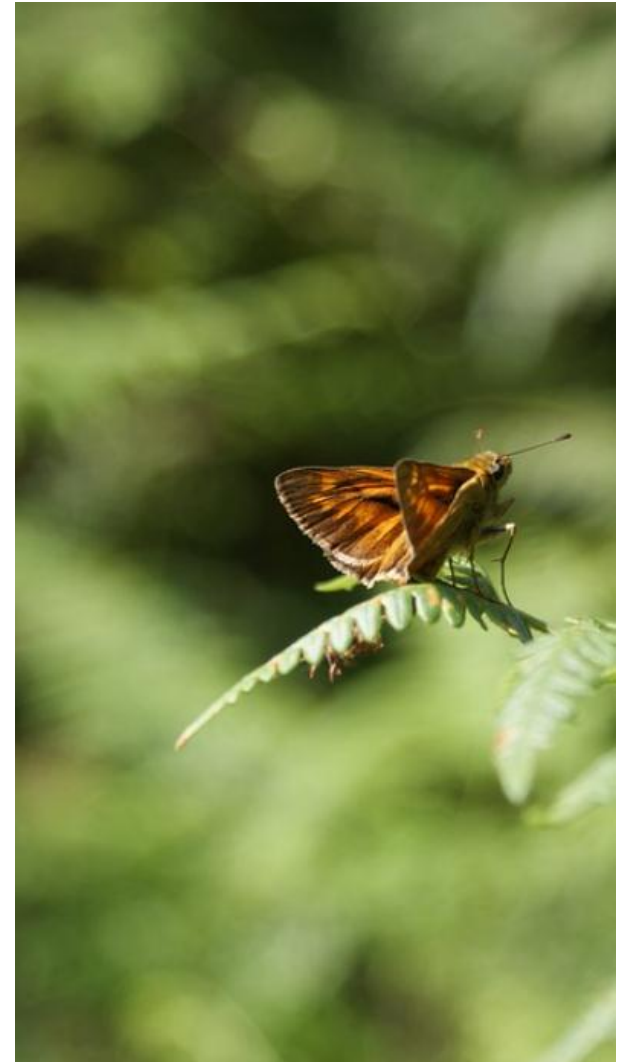
- Użytkowanie kośne
- Użytkowanie kośne:
 - Jeden pokos w roku,
 - Dopuszcza się w sytuacji odtwarzania zdegradowanych siedlisk wykonanie 2 pokosów w roku w trzech pierwszych latach realizacji zobowiązania
 - Termin: 1.08-31.10
 - Pozostawienie 5-20% działki rolnej nieskoszonej (dla działek pow. 1ha)
 - Pokos wykonywany 2, 3- etapowo z zachowaniem odstępu czasowego między koszeniami

I 8.3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000

Ekstensywne rolnicze użytkowanie gruntu, obejmujących w szczególności:

- (i) stosowanie odpowiedniej liczby pokosów,
- (ii) ekstensywny wypas zwierząt,
- (ii) dostosowanie terminów koszenia/wypasu do potrzeb ochrony przyrody.
- W przypadku tej interwencji nie jest wymagany udział eksperta przyrodniczego.
- Zobowiązania podejmowane są przez beneficjentów na okres 5 lat.

- Powierzchnia 30 994 ha

I 8.3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000

Wymogi:

- Plan działalności rolnośrodowiskowej
- Zakaz przekształcania TUZ
- Zachowanie elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo
- Na objętym gruncie:
- Ograniczenie stosowania zabiegów agrotechnicznych ingerujących w strukturę gleby i skład gatunkowy
- Ograniczone nawożenie i stosowanie ŚOR
- Zakaz stosowania komunalnych osadów ściekowych
- Zakaz budowy, rozbudowy i odtwarzania (poza wyjątkami) urządzeń melioracyjnych
- Zakaz pozostawiania i składowania w określonych miejscach skoszonej biomasy

I 8.3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000

Użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe:

- Max 2 pokosy w roku (użytkowanie kośne)
- 1 pokos w roku (użytkowanie kośno-pastwiskowe)
- Termin koszenie: 15.06-30.09
- Dla działek powyżej 1 ha pozostawienie 5-20% powierzchni nieskoszonej
- Koszenie mozaikowe - Pokos wykonywany 2, 3 etapowo z zachowaniem odstępu czasu
- W użytkowaniu kośno-pastwiskowym wypas nie później niż 31 października.
- maksymalna obsada 1,5 DJP/ha
- obciążenie 10 DJP/ha

I 8.3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000

Użytkowanie pastwiskowe:

- termin wypasu: 1 maj – 15 października
- obsada od 0,5 do 1,5 DJP/ha i obciążenie do 10 DJP/ha
- możliwość wypasu całorocznego koników polskich i koni huculskich (do 1 DJP/ha i obciążeniu 10 DJP/ha)
- coroczne wykaszanie niedojadów do 31 października

8. Pozostałe działania

8. 4. Zachowanie tradycyjnych odmian drzew owocowych

Sady odmian tradycyjnych pow. 15 lat – 2117 zł/ha

Młode sady odmian tradycyjnych - 4901 zł/ha

8.5. Zachowanie zasobów genetycznych w rolnictwie

5-letnie zobowiązanie

Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin 1411

zł/ha

Produkcja materiału siewnego rzadkich gatunków i odmian 1619 zł/ha

Ogródki bioróżnorodności 2342 zł/ha

8.6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

Zachowanie lokalnych ras bydła – mleczne 2738 zł/szt.

Zachowanie lokalnych ras bydła- mięsne 1752 zł/szt.

Zachowanie lokalnych ras koni – małopolskie i wielkopolskie – 2669 zł/szt.

- śląskie – 2395 zł/szt.

- polskie i huculskie – 2395 zł/szt.

- zimnokrwiste , sztumskie i sokólskie – 2185

zł/szt.

Zachowanie lokalnych ras owiec – 500 zł/ szt.

Zachowanie lokalnych ras świń – 1335 zł/szt.

Zachowanie lokalnych ras kóz- 953 zł/szt.

I 8.7 Wieloletnie pasy kwietne

- Wzbogacenie bioróżnorodności i krajobrazu rolniczego
- Wieloletnie pasy kwietne zakładane na gruntach ornych i ich utrzymanie
- Realizacja określonych wymogów
- Zobowiązanie podejmowane na okres 5 lat
- Wysokość dopłaty: 4207 zł/ha

I 8.7 Wieloletnie pasy kwietne

Wymogi:

- Obowiązek posiadania planu działalności rolnośrodowiskowej;
- Zakaz przekształcania trwałych użytków zielonych i obowiązek zachowania w gospodarstwie elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo stanowiących ostoje przyrody;
- Utrzymanie na gruntach ornych pasów kwietnych obsianych gatunkami o szerokości od 3 do 9 m i długości co najmniej 35 m. W przypadku utrzymywania na gruntach ornych więcej niż jednego pasa, odległość między pasami powinna wynosić co najmniej 50 m;
- Wykorzystanie mieszanki roślin złożonej z co najmniej 10 gatunków (określonych w przepisach) o określonym udziale gatunków jednorocznych, dwuletnich i wieloletnich;

I 8.7 Wieloletnie pasy kwietne

Wymogi cd.:

- Wysiew mieszanki w terminie od 15 sierpnia do 31 października (w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia realizacji zobowiązania) lub od 1 kwietnia do 15 maja w pierwszym roku realizacji zobowiązania; możliwy podsiew w miejscach wypadów roślin;
- Koszenie 50% powierzchni pasa raz w roku w terminie od 30 września do 31 października z obowiązkiem usunięcia skoszonej biomasy (w tym zakaz pozostawiania rozdrobnionej biomasy); w dwóch kolejnych latach należy pozostawić nieskoszony inny fragment pasa;
- Obowiązek zachowania istniejących drzew i krzewów w obrębie pasa;

I 8.7 Wieloletnie pasy kwietne

Wymogi cd.:

W obrębie pasa zakazuje się:

- przeorywania,
- wypasu,
- stosowania nawozów mineralnych i naturalnych,
- stosowania osadów ściekowych,
- stosowania środków ochrony roślin,
- składowania obornika, siana, słomy lub odpadów,
- wykorzystywania pasów jako dróg dojazdowych,
- pozostawiania maszyn i urządzeń rolniczych.

I 8.8 Premie zalesieniowe i pielęgnacyjne

Przewidywana powierzchnia: 2 480 ha

I 9. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami ONW

Stawki płatności ONW:

ONW z ograniczeniami naturalnymi:

- strefa I - 179 zł/ha/rok;
- strefa II - 264 zł/ha/rok.

ONW typ specyficzny:

- strefa I - 179 zł/ha/rok;
- strefa II - 264 zł/ha/rok;
- strefa II tzw. podgórskie - 550 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie), które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.”.

I 9. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami ONW

ONW typ górski:

- 450 zł/ha/rok;
- 750 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie).

Ponadto, płatności ONW podlegają degresywności na poziomie gospodarstwa, w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą.

Płatność jest przyznawana w zależności od powierzchni obszarów ONW w gospodarstwie, w wysokości:

- do 25 ha - 100% płatności;
- 25,01 - 50 ha - 50% płatności;
- 50,01 - 75 ha - 25% płatności.

Pozostałe rodzaje interwencji..

Po więcej informacji sięgnij tutaj:

Materiały Informacyjne dotyczące zasady wzajemnej zgodności. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Warszawa, luty 2021.

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Warszawa, lipiec 2021.

Dziękuję za uwagę !!!